

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta Provozně ekonomická

Katedra právníká

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Evropská společnost a evropské obchodní právo

Autor: Lucie Kolmanová

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Viktor Jansa, CSc.

Praha 2008

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Lucie Kolmanová

obor Podnikání a administrativa

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název tématu: **Evropská společnost a evropské obchodní právo**

Struktura diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Analýza platné právní úpravy Evropské společnosti
4. Srovnání se zahraniční právní úpravou
5. Problémy praktické aplikace evropské společnosti v českém a evropském obchodním právu
6. Závěr
7. Seznam literatury
8. Přílohy

Rozsah původní zprávy: 50 - 60 stran

Seznam odborné literatury:

Dědič,Čech: Evropská akciová společnost. Bova Polygon,2006

Dvořák,T.: Akciová společnost a evropská společnost. ASPI 2005

Hodál,Alexander: Evropské právo obchodních společností. Linde Praha 2005

Nerudová D.: Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie. ASPI 2005

další literatura a odborné články po konzultaci s vedoucím diplomové práce

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Viktor Jansa, CSc.**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2008

.....
Vedoucí katedry

.....
Děkan

V Praze dne: 18.12.2006

Čestné prohlášení

Prohlašuji tímto, že jsem diplomovou práci na téma „Evropská společnost a evropské obchodní právo“ zpracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce.

Prohlašuji dále, že jsem tuto práci zpracovala pouze s využitím pramenů v práci uvedených.

Děkuji za cenné rady a připomínky při zpracování této práce JUDr. Viktoru Jansovi, CSc., vedoucímu diplomové práce.

Evropská společnost a evropské obchodní právo

**European Company and European Commercial
Law**

Souhrn

Evropská společnost bývá označována jako obchodní společnost nadnárodního typu. Tato „nadnárodnost“ spočívá nejen v konstrukci právní úpravy, ale také v nezbytné přítomnosti mezinárodního prvku při zakládání evropské společnosti. Právní úprava evropské společnosti je obsažena jak v komunitárních právních předpisech, tak i v právních předpisech členských států Evropské unie a EHS. Charakteristické pro evropskou společnost je, že na jejím zakládání musí participovat subjekty se sídlem nejméně ve dvou různých členských státech EU. Evropská společnost tak ve smyslu požadavků obsažených v Nařízení nemůže být založena výhradně subjekty jednoho členského státu, aniž by tyto kvalifikovaným způsobem působily v jiném členském státě EU. Tato práce se zabývá způsoby vzniku evropské společnosti, přemístěním jejího sídla do jiného členského státu, organizační strukturou evropské společnosti a přináší i některé praktické postřehy týkající se aplikace právních norem upravujících SE.

Klíčová slova: Evropská společnost, Societas europaea, akciová společnost, monistická organizační struktura, dualistická organizační struktura.

Summary

A European Company (Societas europaea - SE) is a supranational trading company. Its „supranationality“ lies not only in the legal regulation but also in the necessity of an international element during the European Company foundation. The European Company legal regulation is included both in the Community legislation and in the European Union and EES member states legislation. It is characteristic of a European Company that it has to be founded by subjects having the seat at least in two EU member states. Therefore, in compliance with the Regulation requirements, the European Company can not be founded exclusively by subjects of a single EU member state without operating in a qualified way in another EU member state. This paper deals with the ways of the forming a European Company, transfer of its seat into another EU member state, a European Company organisation structure and it provides some practical insights into the legislative norms implementation in the field of the SE.

Key words: European Company, Societas europaea, joint-stock company, monistic organisation structure, dualistic organisation structure.

Obsah

1	ÚVOD	5
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	6
3	ANALÝZA PLATNÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI	8
3.1	HISTORIE.....	8
3.2	EVROPSKÉ PRÁVO	8
3.3	PRAMENY ÚPRAVY EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI	10
3.4	POJEM EVROPSKÁ SPOLEČNOST	12
3.4.1	Založení evropské společnosti fúzí	13
3.4.2	Založení holdingové SE	22
3.4.3	Založení dceřiné evropské společnosti.....	26
3.4.4	Přeměna stávající akciové společnosti na SE.....	27
3.5	PŘEMÍSTĚNÍ SÍDLA	29
3.6	PŘEMĚNA SE NA NÁRODNÍ A.S.	30
3.7	SYSTÉM ORGANIZACE SE	31
3.7.1	Dvojitý způsob úpravy vnitřního uspořádání	31
3.7.2	Valná hromada	32
3.7.3	Dualistický systém	34
3.7.4	Monistický systém	36
4	SROVNÁNÍ SE ZAHRANIČNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVOU	40
4.1	ODLIŠNOST V OVĚŘOVÁNÍ LEGALITY FÚZE.	40
4.2	NESOUHLAS S FÚZÍ.....	41
5	PROBLÉMY PRAKTICKÉ APLIKACE EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI V ČESKÉM A EVROPSKÉM OBCHODNÍM PRÁVU	42
5.1	ZAPOJENÍ ZAMĚSTNANCŮ.....	42
5.2	PROJEKT FÚZE	46
5.3	SPOLEČNÝ ZNALEC.....	46
5.4	VZDÁNÍ SE ZPRÁV O FÚZI	47
5.5	POSTŘEHY Z FÚZE ALLIANZ AG S RAS	47
6	ZÁVĚR	50
7	SEZNAM LITERATURY	52
8	PŘÍLOHY	1

1 Úvod

Nařízením Rady č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti (dále také jen „**Nařízení**“) byl do našeho právního řádu zaveden nový typ obchodní společnosti. Touto společností je evropská společnost, latinsky Societas europaea (dále též „**evropská společnost**“ anebo „**SE**“). Jde o zvláštní formu akciové společnosti upravenou komunitárním právem. Evropská společnost je typ společnosti, která je do určité míry nezávislá na právních řádech členských států Evropské unie. Je příkladem naplňování základního cíle Evropské unie – volný trh bez hranic založený na volném pohybu zboží, osob a kapitálu.

Nařízení ve své preambuli stanoví, že předpokladem dotvoření vnitřního trhu je nejen odstranění překážek obchodu, ale také přizpůsobení struktur výrobních kapacit rozměrům Společenství. K tomu je nezbytné, aby společnosti, jejichž činnost není omezena na uspokojování pouze čistě místních potřeb, mohly plánovat a provádět reorganizaci svého podnikání v měřítku Společenství. Ve smyslu preambule Nařízení je evropská společnost koncipována jako typ nadnárodní společnosti, pomocí které má dojít k usnadnění přeshraničního podnikání subjektů v rámci jednotného evropského trhu.

Téma evropské společnosti a evropského obchodního práva jsem si vybrala proto, abych se s touto společností blíže seznámila, prozkoumala její možnosti a úskalí, zjistila nakolik jde o průlomovou úpravu v rámci úpravy obchodních společností a v čem spočívá její výhoda oproti národním akciovým společnostem. Nařízení nabylo účinnosti již v roce 2004. Od této doby, podle mně dostupných informací, nebyla žádná evropská společnost se sídlem v České republice založena. První procesy vedoucí k založení evropské společnosti nicméně na území České republiky již proběhly. České akciové společnosti v jejich rámci participovaly na založení tohoto nového typu společnosti, primárně upraveného komunitárním právem. Těmito procesy byly fúze a z nich vzniklé SE mají sídlo např. na Kypru anebo v Nizozemském království.

Jaká je tedy právní úprava evropské společnosti? Jak spolu souvisí Nařízení a české právní předpisy? Jde při založení SE o komplikovaný proces, který od zakládání SE odrazuje anebo skutečnost, že evropská společnost se sídlem v České republice dosud neexistuje, je dána tím, že Nařízení je v účinnosti teprve relativně krátkou dobu? Nebo je zde ještě nějaký jiný důvod?

2 Cíl práce a metodika

Cílem této diplomové práce je popsat a srozumitelným způsobem přiblížit problematiku evropské společnosti. Budu se zabývat právní úpravou tohoto typu obchodní společnosti obsaženou jak v komunitárním, tak i českém právu.

Na začátku této práce zmíním historii vzniku Nařízení Rady č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti a poté pojednám obecně o evropském právu. Zaměřím se na rozdělení a výklad pojmu komunitární právo. Pro potřeby této práce je důležité zejména objasnit a vysvětlit pojem sekundárních pramenů komunitárního práva.

Jelikož jde o poměrně novou problematiku, ke které zatím neexistuje judikatura Evropského soudního dvora, budu se muset při své práci spokojit pouze s relevantními právními předpisy a s právními názory obsaženými v odborné literatuře. Nicméně nutno podotknout, že ani publikací a článků zabývajících se tematikou evropské společnosti více do hloubky a které by přinášely praktické poznatky, mnoho není. Předpokládám, že brzy bude článků přinášejících odpovědi na otázky vznikající v souvislosti s aplikací právních norem upravujících SE přibývat, neboť jak uvádí ve své publikaci J. Dědič a P. Čech, „.....čím důvěrněji evropskou společnost poznávali, čím více o ní četli, přemýšleli, diskutovali mezi sebou i kolegy v zahraničí, tím méně si troufali tvrdit, že ji znají a že dokáží být jen odhadnout, s jakými nesnáze se brzy budou potýkat první zakladatelé, ať již v České republice, nebo v zahraničí.“¹

Analýzu právní úpravy evropské společnosti provedu tak, že popíši její právní základ obsažený v Nařízení s tím, že se budu současně zabývat otázkou, jaký by byl postup v případě, že by se zakládání evropské společnosti účastnila česká právnická osoba. Znamená to, že poukáži na právní úpravu Nařízení, jakožto pramene evropského práva přímo použitelného v členském státě Evropské unie, a dále popíši, jak se český zákonodárce vypořádal se zmocněním daným mu právě Nařízením k tomu, aby určitou záležitost upravil dle svého uvážení. Současně připojím právní úpravu akciové společnosti v českém právu, kterou je třeba na evropskou společnost aplikovat. Nejpodrobněji se budu zabývat vznikem SE formou fúze.

Nařízením, jak poukáži v této práci, nebyla zavedena evropská společnost, jakožto společnost, která bude ve všech členských státech upravena stejným způsobem. Původní ideou tvůrců Nařízení byla jednotná a komplexní úprava nadnárodní společnosti, realita je ovšem poněkud odlišná. Nařízení tím, že umožňuje členským státům přijmout vlastní úpravu určitých záležitostí a v jiných odkazuje na předpisy vztahující se k akciové společnosti, vytváří základ pro nejméně 30 různých národních typů evropské společnosti. Toto tvrzení objevující se i v odborné literatuře se zdá být trochu nadnesené, nicméně i přes značnou harmonizaci národních právních předpisů v oblasti vnitrostátního obchodního práva členských států s právem Evropské unie, se rozdíly objevují. A to je právě důvod, proč do této práce zařadím i krátkou srovnávací kapitolu.

Nakonec uvedu některé problémy praktické aplikace právní úpravy evropské společnosti. Bude se jednat o problémy související s realizací procesu fúze sloučením české akciové společnosti s nizozemskou akciovou společností, která vedla ke vzniku SE. Zajímavý je i pohled právních poradců, kteří se účastnili fúze společnosti Allianz

---

¹ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str.3

AG s italskou dceřinou společností Riunione Adriatica di Sicurtà s.p.a., která vyústila ve vznik Allianz SE.

3 Analýza platné právní úpravy Evropské společnosti

3.1 Historie

Historie statutu evropské společnosti sahá až do roku 1959, kdy se na toto téma diskutovalo na 57. národním kongresu notářů v Paříži. Návrh, aby taková společnost byla právně upravena, iniciovala v roce 1965 francouzská vláda a rok nato publikovala Evropská komise memorandum, v němž tuto myšlenku podpořila. Vůbec první návrh statutu Evropské společnosti byl předložen Evropskou komisí v roce 1970.

Až téměř po třiceti letech, po mnoha pozměňovacích návrzích jak Komise, tak i Evropského parlamentu a Hospodářského a sociálního výboru, byl jednomyslně všemi členskými státy na zasedání Evropské rady v Nice Statut SE přijat. Nařízení Rady o statutu evropské společnosti bylo publikováno pod č. 2157/2001. Účinnosti Nařízení nabylo 8.10.2004. Po obsahové stránce Nařízení řeší zejména otázky vzniku evropské společnosti, její organizaci, sídlo a jeho přemístění.

Důvody proč k přijetí Nařízení došlo až po tak dlouhé době spočívá v tom, že právní úprava společností, včetně aspektů finančních, daňových a sociálních je pevně zakořeněna v kulturních a právních tradicích členských států a bylo proto těžké se dohodnout na určitém kompromisu.

Nařízení směřuje k odstranění překážek, které vyvstávají z odlišných úprav práva obchodních společností v jednotlivých národních právních řádech členských států Evropské unie. Představuje i významný krok k naplňování základního cíle EU, kterým je jednotný trh bez hranic, založený na volném pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu.

Česká republika se 1.května 2004 stala členským státem Evropské unie. Tím se pro ni stal smluvně závazným právní řád Evropských společenství. Přístup k Evropské unii znamenal povinnost přijmout komunitární úpravu práva obchodních společností, a tedy i úpravu Evropské společnosti. Evropská společnost byla kromě členských států EU zavedena i ve třech státech Evropského hospodářského prostoru-Islandu, Lichtenštejnska a Norska.

3.2 Evropské právo

Evropské právo je pojem, pod který se řadí právo evropských společenství a právo Evropské unie. Na základě tohoto rozdělení se potom dále hovoří o právu komunitárním, tj. právu evropských společenství a právu unijním, tj. právu Evropské unie. Komunitární právo se dělí na právo primární a právo sekundární. Komunitární právo působí na území členských států Evropských společenství.

V hierarchii norem evropského práva stojí nejvýše primární komunitární právo. Jsou jím zakládací smlouvy Evropských společenství, jejich doplňky, přílohy, protokoly a změny a též smlouvy o přistoupení. Jedná se o normy obecného charakteru vytvořené členskými státy Evropské unie, jakožto smluvními stranami těchto dokumentů. Jako příklad související s tématem této práce uvedu Smlouvu o založení Evropského společenství. Ta v čl. 2 stanoví, že úkolem Společenství je vytvoření společného trhu. Následující čl. 3 odst. 1, písm. c) pak tuto myšlenku rozvádí a hovoří o vnitřním trhu,

který je charakterizován zrušením překážek volného pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu mezi členskými státy.

Aby mohl být naplněn takto stanovený cíl, je třeba, aby ustanovení těchto norem byla konkretizována sekundárními prameny práva. Tvůrci sekundárního komunitárního práva nejsou již členské státy, jako tomu je u primárního práva, ale jsou jimi orgány Evropského společenství - Evropský parlament, Rada EU a Komise. Mezi sekundární komunitární prameny práva patří nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska. Tyto sekundární prameny mají rozdílnou právní závaznost, okruh adresátů a ne všechny mají přímý účinek. Pro potřeby této práce, je důležité vymezit dva z těchto sekundárních pramenů, a to nařízení a směrnici. Oba mají totiž pro evropskou společnost zásadní význam.

Nařízení představuje sekundární pramen práva bezprostředně použitelný v každém členském státě. Jeho ustanovení, pokud v konkrétním případě nezmocní členské státy, aby jej doplnily, nevyžadují žádnou transpozici vnitrostátním právním aktem do právního řádu členských států. Je závazné ve všech svých částech a platí v okamžiku vstupu v platnost bezprostředně ve všech členských státech. Všechny orgány členského státu, správní úřady i soudy jsou povinny nařízení aplikovat. Členský stát nemůže, i kdyby sám chtěl, zabránit platnosti nařízení uvnitř svého právního řádu. Nařízení vytlačuje veškeré vnitrostátní právo, které je s ním v rozporu.² Nařízení stanovují práva a povinnosti nejen členským státům, ale i jednotlivcům, kteří se ustanovení mohou domáhat před národními soudy a jinými orgány států.

Směrnice je dalším příkladem sekundárního pramene práva. Její podstata spočívá v tom, že Společenství vydávají směrnici s určitým obsahem úpravy, který je potom ve lhůtě uvedené ve směrnici prováděn členskými státy, pro které je směrnice závazná, ve formách a prostředky vnitrostátního práva. Členské státy musí provést recepci a implementaci směrnice do vnitrostátního právního řádu. Vnitrostátní orgány potom používají vnitrostátní právní normy, nikoli však směrnici samu. Bezprostřední aplikace či účinek směrnice přichází v úvahu zcela výjimečně.³ Směrnice je závazná co do výsledku, jehož má být dosaženo. Způsob jeho provedení je ponechán na členských státech. Pro evropské obchodní právo, zejména pak pro oblast problematiky kapitálových společností, jsou směrnice typickým pramenem práva. V rámci harmonizace této právní oblasti, byly přijaty směrnice:

- první – o publicitě
- druhá – o založení a kapitálu akciové společnosti
- třetí – o fúzí akciových společností
- čtvrtá – o roční účetní závěrce
- šestá – o rozdělení akciové společnosti
- sedmá – o konsolidované účetní závěrce

---

² Tichý, L., Arnold, R., Svoboda, P., Zemánek, J., Král, R., Evropské právo, 2.vydání, Praha: C.H.Beck, 2004, str. 235

³ Tichý, L., Arnold, R., Svoboda, P., Zemánek, J., Král, R., Evropské právo, 2.vydání, Praha: C.H.Beck, 2004, str. 237

- osmá – o auditorech a auditorských společnostech
- desátá – o přeshraničních fúzích
- jedenáctá – o publicitě poboček
- dvanáctá – o jednočlenné společnosti
- třináctá – o nabídkách převzetí

3.3 Prameny úpravy Evropské společnosti

Základním pramenem úpravy SE je Nařízení Rady č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti. Není nicméně pramenem jediným. Nařízení v ustanovení článku 9 vymezuje prameny další a zároveň stanoví jejich hierarchii. Podle zmíněného článku se evropská společnost řídí:

- Nařízením,
- stanovami SE, pokud tak výslovně stanoví Nařízení,
- v případě záležitostí, které Nařízení neupravuje anebo upravuje pouze částečně se ve věcech, které neupravuje, použijí:
  - i. právní předpisy přijaté členskými státy k provedení opatření Společenství, která se týkají výhradně SE,
  - ii. právní předpisy členského státu, které by se vztahovaly na akciovou společnost založenou podle práva členského státu, ve kterém má SE sídlo,
  - iii. stanovy stejným způsobem, jako u akciové společnosti založené v souladu s právními předpisy členského státu, ve kterém má SE sídlo.

Pokud jde o právní předpisy přijaté členskými státy výhradně pro SE, stanoví Nařízení podmínku, že tyto právní předpisy musí být v souladu se směrnicemi vztahujícími se na akciové společnosti, tak jak jsou uvedené v příloze č. I. Nařízení. Stanoví také, že pokud je předmět podnikání, který vykonává SE, upraven zvláštními vnitrostátními právními předpisy, uplatňují se tyto právní předpisy plně na SE.

Dále je třeba pamatovat na to, že nedílným doplňkem Nařízení je Směrnice Rady 2001/86/ES ze dne 8. října 2001 (dále jen „**Směrnice**“), kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců, a která musí být uplatňována současně s Nařízením.

Mezi prameny právní úpravy evropské společnosti v českém právním řádu se dále řadí zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále též „**zákon o SE**“). Jde o právní předpis ve smyslu ustanovení článku 9 písm. c) odrážka (i) Nařízení, tedy právní předpis přijatý Českou republikou k provedení opatření Společenství, která se týkají výhradně SE.

Ze zákonných předpisů mezi prameny právní úpravy SE se s ohledem na ustanovení článku 9 Nařízení písm. c) odrážka (ii) Nařízení řadí zejména zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Obchodní zákoník**“). Ve smyslu zmíněného ustanovení Nařízení, se jedná o právní předpis České republiky, který upravuje akciovou společnost založenou podle práva členského státu, ve které má SE sídlo.

Ze shora uvedeného plynou pro SE následující pravidla:

- SE se primárně řídí Nařízením.
- Sekundárně se řídí stanovami. Ty se mohou od Nařízení odchýlit jen v tom případě, když to Nařízení výslovně dovoluje. Nařízení má kogentní charakter. Dovolí-li Nařízení, a to výslovně, že určitá záležitost má být upravena stanovami, potom má takové ustanovení stanov přednost před ustanoveními národního práva aplikovaného na evropskou společnost, a to i když mají kogentní charakter. Vyplývá to z toho, že v systému úpravy evropské společnosti stojí národní právo až na nižších pozicích.⁴
- Terciárním pramenem práva, v případě, že se Nařízení určitou záležitostí vůbec nezabývá, nebo zabývá pouze částečně, jsou ustanovení národního zákona. Jde o zákon, který byl přijat k provedení těch článků Nařízení, které s takovouto národní právní úpravou určitých specifických otázek SE počítají. V záležitostech neupravených ani takovou prováděcí národní úpravou se na SE použijí podpůrně národní právní předpisy členského státu upravující akciové právo. Konkrétně se použijí ustanovení platná pro veřejnou akciovou společnost, tzn. pro akciovou společnost s cennými papíry, obchodovanými na veřejných trzích. Z uvedeného vyplývá, že taková ustanovení se použijí v případech, kdy Nařízení neposkytuje řešení určitého problému, a to ani cestou interpretace⁵, a ani neobsahuje zmocnění zakladatelům nebo akcionářům SE, nebo zmocnění, aby tak učinil členský stát právními předpisy přijatými pro evropskou společnost.
- Na posledním místě se pro akciovou společnost použijí ustanovení jejích stanov, a to stejným způsobem a ve stejném rozsahu vlastní autonomní úpravy, v jakém národní legislativa dovoluje stanovám národních a.s. odchýlit se od národní legislativy.⁶

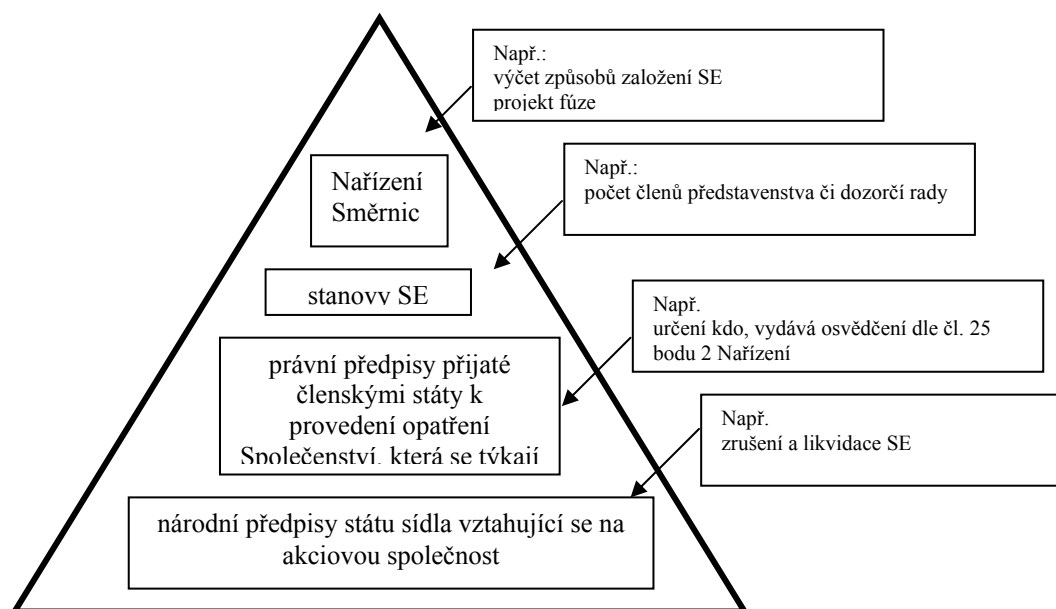
⁴ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str.28

⁵ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str.37

⁶ Dvořák, T. Akciová společnost a Evropská akciová společnost, Praha: ASPI, a.s., 2005, str. 10

Obrázek č. 1: Prameny úpravy Evropské společnosti

3.4 Pojem evropská společnost

Obchodní zákoník v ustanovení § 56 odst. 1 definuje obchodní společnost jako právnickou osobu založenou za účelem podnikání, nestanoví-li právo Evropských společenství či zákon jinak. V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie a v souvislosti s účinností Nařízení ke dni 8. října 2004 byla do výčtu společností v našem Obchodním zákoníku zařazena i evropská společnost. Obchodními společnostmi podle českého práva nyní jsou:

- veřejná obchodní společnost,
- komanditní společnost,
- společnost s ručením omezeným,
- akciová společnost,
- evropská společnost,
- evropské hospodářské zájmové sdružení.

Společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti mohou být navíc založeny i za jiným účelem než za účelem podnikání, pokud to zvláštní právní předpis nezakazuje. V této souvislosti se nabízí otázka, zda může být toto ustanovení ohledně možnosti založit evropskou společnost i za jiným účelem než za účelem podnikání, aplikováno i na evropskou společnost. Podle odst. 5 preambule Nařízení jsou členské státy povinny zajistit, aby ustanovení platná pro evropské společnosti podle Nařízení nevedla k diskriminaci z neodůvodněného rozdílného přístupu k evropským společnostem ve srovnání s akciovými společnostmi a ani k nepřiměřeným omezením týkajícím se založení evropské společnosti nebo přemístění jejího sídla. Zároveň podle ustanovení článku 10 Nařízení se k SE v každém členském státě přistupuje tak, jako kdyby se

jednalo o akciovou společnost založenou podle práva členského státu, ve kterém má sídlo. Ustanovení článku 1 Nařízení se zmiňuje o evropské společnosti jako o obchodní společnosti. Účel, za nímž může být založena řešen není. Podle P. Stavinohové⁷, z ustanovení čl. 48 Smlouvy o založení Evropského společenství⁸, tedy z primárního komunitárního práva, vyplývají dva základní znaky společností. Těmito znaky jsou: (i) jedná se o právnické osoby, (ii) založené za účelem podnikání. S názorem Stavinohové názorem zásadně nesouhlasím a naopak se při interpretaci shora uvedených norem kloním spíše k názoru J. Dědiče a P. Čecha⁹. Ti tvrdí, že vzhledem k výše citovaným ustanovením Nařízení nelze dovodit zákaz, že by SE se sídlem v České republice nemohla být založena i za jiným účelem než za účelem podnikání.

Evropská společnost je právnickou osobou, jejíž obchodní firma musí obsahovat zkratku právní formy SE. I když jde o samostatný typ společnosti, v mnoha ohledech je podobná společnosti akciové. To potvrzuje i Nařízení, když říká, že s výhradou úpravy obsažené v Nařízení se k SE v každém členském státě přistupuje tak, jako kdyby se jednalo o akciovou společnost založenou podle práva členského státu, ve kterém má sídlo.

Základní kapitál evropské společnosti, který se vyjadřuje v eurech, je rozvržen na akcie. Musí činit nejméně 120.000 eur. V případě, že členský stát EU, v němž je umístěno sídlo SE nevstoupil do třetí části Evropské měnové unie (tzn. nedošlo dosud k nahrazení národní měny měnou EUR), může takový členský stát EU vyžadovat, aby se základní kapitál EU vyjadřoval v národní měně, popř. společně v národní měně i v EUR. Nařízení dále ohledně základního kapitálu stanoví, že vyžadují-li právní předpisy členského státu vyšší upsaný základní kapitál u společností s určitým předmětem podnikání, potom se na SE se sídlem v takovém státě použijí takováto přísnější ustanovení právních předpisů tohoto státu. Pro základní kapitál SE, jeho zachování a změny (tzn. jeho zvýšení a snížení), pro akcie, dluhopisy a ostatní podobné cenné papíry, se dále použijí právní předpisy, které by se vztahovaly na akciovou společnost se sídlem v členském státě, ve kterém je SE zapsána do rejstříku.

Nařízení výslovně stanoví, že sídlo SE se musí nacházet ve Společenství, a to ve stejném členském státě jako její správní ústředí.

3.4.1 Založení evropské společnosti fúzí

Fúzí mohou, podle ustanovení článku 2 odst. 1 Nařízení, založit Evropskou společnost akciové společnosti, které jsou založeny podle práva členského státu a mají sídlo a správní ústředí ve Společenství. Zároveň musí být splněna podmínka, že nejméně dvě z takovýchto akciových společností podléhají právním předpisům různých členských států. Tento mezinárodní prvek, tedy skutečnost, že alespoň dvě akciové společnosti musí podléhat právním předpisům různých členských států, je významnou podmínkou

---

⁷ Stavinohová P., K pojmu společnost v komunitárním právu, Právní fórum 12/2005, str. 457

⁸ Podle ustanovení čl. 48 Smlouvy o založení Evropského společenství se společnostmi rozumějí společnosti založené podle občanského nebo obchodního práva včetně družstev a jiné právnické osoby veřejného nebo soukromého práva s výjimkou neziskových organizací.

⁹ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 8

založení evropské společnosti. Není možné založit evropskou společnost fúzí dvou akciových společností podléhajícím právním předpisům jednoho státu.

Založení evropské společnosti fúzí může proběhnout buď formou fúze sloučením anebo splynutím. Sloučením dochází k zániku společnosti anebo více společností, jemuž předchází její zrušení bez likvidace. Jména zanikající společnosti včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přechází na jinou, tedy nástupnickou společnost a společníci zanikající společnosti se stávají společníky nástupnické společnosti. Nástupnická společnost zároveň získává formu SE. S výjimkou tohoto aspektu tedy fúze principiálně odpovídá fúzi vnitrostátní. Podstatou založení SE formou fúze splynutím je to, že dochází k zániku dvou anebo více společností. Opět předchází jejich zrušení bez likvidace. Zároveň je založena nová nástupnická společnost, na kterou přejde jmění zanikajících společností včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů a společníci zanikajících společností se stávají společníky této nově založené nástupnické společnosti.

Dne 1.7.2008 nabývá účinnosti zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, kterým byla do právního řádu České republiky implementována Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26.10.2005 opřeshraničních fúzích kapitálových společností. Do dne účinnosti tohoto zákona, který přináší mj. úpravu přeshraničních fúzí, je jedinou možností nadnárodní přeměny české akciové společnosti její zfúzování s akciovou společností podléhajícím právním předpisům jiného členského státu. To ovšem pouze za podmínky, že nástupnická společnost bude mít právní formu evropské společnosti. Jak uvádí i Dědič, pomocí Nařízení pronikla do právních řádů všech členských států EU poprvé úprava nadnárodních fúzí akciových společností. Dosavadní národní právní řády takové procesy zásadně neumožňovaly, popř. ohledně jejich proveditelnosti panovala značná právní nejistota, neboť se z povahy věci dané teritoriální působností příslušných národních právních předpisů a priori omezovaly na přísně vnitrostátní kontext.¹⁰ Evropská společnost se díky uvedené možnosti nadnárodní fúze jeví jako vhodný nástroj k formálnímu úniku z jurisdikce, která přestala společnosti vyhovovat, např. pro vysokou míru regulatorních požadavků či nedostatečnou flexibilitu, jež prodražují podnikání a snižují konkurenceschopnost.¹¹

Zajímavou otázkou je, zda existuje při fúzi vedoucí ke vzniku SE, např. při fúzi akciové společnosti ze státu A s akciovou společností ze státu B, umístit její sídlo do státu C. Jako na spoustu otázek souvisejících s evropskou společností, ani na tuto bohužel v odborné literatuře nenalezneme jednoznačný názor. Zmiňuji se o odborné literatuře, a to proto, že v Nařízení není tato možnost ani stanovena, ale ani výslovně zakázána.¹²

Jelikož jde o jeden z nejčastějších způsobů založení evropské společnosti, budu se fúzí směřující ke vzniku SE věnovat v porovnání s ostatními způsoby založení evropské společnosti podrobněji a ve zvláštní kapitole se pokusím zformulovat nedostatky právní úpravy, které se při průběhu realizace procesu zakládání evropské společnosti fúzí objevují.

¹⁰ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 88

¹¹ XVI. Karlovarské právní dny, Evropská společnost – bilance prvních tří let existence, str. 94

¹² viz. k tomu blíže Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 89

Založení evropské společnosti fúzí spočívá na jednoduchém principu. Každá zúčastněná společnost postupuje při této fúzi v zásadě podle „svého“ národního práva, přičemž proces fúze v každém státě je formálně završen vydáním osvědčení, které vydá příslušné akciové společnosti ve státě jejího sídla soud, notář nebo jiný příslušný úřad, a které potvrzuje, že byly splněny požadavky a formality, které pro fúzi stanoví národní právo. Toto osvědčení je pak jedním ze základních dokumentů předkládaných úřadu ve státě sídla SE.

Naopak ve druhé fázi, tedy ve fázi kontroly na základě vydaných osvědčení prováděné orgánem ve státě budoucího sídla evropské společnosti, se bude postupovat podle právních předpisů vztahujících se na akciové společnosti ve státě sídla budoucí SE.

Při fúzi české akciové společnosti s akciovou společností z jiného členského státu, která bude vést k založení evropské společnosti, se zúčastněné akciové společnosti budou primárně řídit úpravou obsaženou v Nařízení a v záležitostech, které nebudou Nařízením upraveny se použije národní úprava fúze akciových společností. V případě české akciové společnosti to tedy bude úprava obsažená v Obchodním zákoníku.

Projekt fúze

Základním dokumentem, který musí zúčastněné společnosti vypracovat a schválit, je projekt fúze. Na rozdíl od návrhu smlouvy o fúzi a smlouvy o fúzi, jak je známe z naší právní úpravy, jde o jeden dokument. Bude-li při fúzi ústící k vzniku SE použito českého práva, je třeba v otázkách, v nichž není projekt fúze regulován Nařízením, přihlížet jak k ustanovením Obchodního zákoníku týkajících se návrhu smlouvy o fúzi, tak i k ustanovením upravujícím smlouvu o fúzi. Rozhodující bude skutečnost, v jakém stadiu se bude proces nacházet, tzn. zda již byl anebo nebyl projekt fúze schválen valnou hromadou. O smlouvě o fúzi totiž hovoříme až poté, co byl návrh schválen valnou hromadou.

Projekt fúze dle ustanovení čl. 20 Nařízení vypracují řídicí anebo správní orgány fúzujících společností, a to v závislosti na tom, zda půjde o monistickou strukturu akciové společnosti anebo o strukturu dualistickou. Ve zmíněném čl. 20 Nařízení jsou vyjmenovány povinné náležitosti projektu fúze. Podle tohoto ustanovení musí projekt fúze obsahovat:

- a) firmu a sídlo každé fúzující společnosti a navrhovanou firmu a sídlo SE,
- b) výměnný poměr akcií a částku jakéhokoli případného dorovnání,
- c) podmínky pro přidělení akcií v SE,
- d) den, od kterého majiteli akcií SE vzniká právo na podíl na zisku, a případné zvláštní podmínky týkající se tohoto práva,
- e) den, od kterého se pro účely účetnictví považují jednání fúzujících společností za jednání SE,
- f) práva udělená SE akcionářům se zvláštními právy a majitelům cenných papírů jiných než akcie nebo navrhovaná opatření, která se týkají těchto osob,
- g) zvláštní výhody poskytnuté znalcům, kteří přezkoumávají projekt fúze, nebo členům správních, řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánů fúzujících společností,
- h) stanovy SE,

- i) údaje o postupu, jímž se určí podmínky účasti zaměstnanců podle směrnice 2001/86/SE.

Dále pak ustanovení odstavce 2 čl. 20 Nařízení dává zúčastněným společností možnost si v projektu fúze upravit další náležitosti.

Obsahový výčet projektu fúze je taxativní a členské státy nemohou stanovit jako závazné další náležitosti. Důvodem je, jak uvádí Dědič, nadnárodní povaha fúze ústící k založení Evropské společnosti. Ztotožňuji se s názorem Dědiče, že kdyby Nařízení otevřelo možnost, aby národní zákonodárce předepsal další náležitosti projektu fúze pro zúčastněné společnosti sídlící na jeho území, fakticky by tím národnímu zákonodárci umožnilo stanovit přísnější požadavky také pro společnosti z ostatních členských států. Nadto by rostlo i riziko případné normativní kolize.¹³

Pokud bychom chtěli porovnat náležitosti stanovené pro návrh smlouvy o fúzi ustanovením § 220a odst. 3 Obchodního zákoníku s náležitostmi stanovenými Nařízením pro projekt fúze, tak projekt fúze nemusí například obsahovat určení v jaké struktuře nástupnická společnost přebírá složky vlastního a cizího kapitálu zanikající společnosti, jež nejsou závazkem¹⁴ anebo postup pro případ, že akcionářům zúčastněné společnosti vznikne právo odprodat akcie nástupnické společnosti¹⁵. Nic ale nebrání tomu, aby se zúčastněné společnosti dohodly a do projektu fúze přidaly např. určení v jaké struktuře nástupnická společnost přebírá složky vlastního a cizího kapitálu zanikající společnosti, jež nejsou závazkem.

Zajímavým se jeví požadavek ustanovení čl. 20 písm. g) Nařízení. Je oproti ustanovení § 220a odst. 8 Obchodního zákoníku platného pro národní fúze koncipováno opačně. Obchodní zákoník stanoví, že nikomu, kdo se podílel na sloučení nelze přiznat žádnou zvláštní výhodu. Nařízení se o poskytnutí zvláštních výhod výslovně zmiňuje. Taxativní povaha výčtu náležitostí projektu fúze stanovená Nařízením, v tomto směru deroguje příslušná ustanovení národního práva, a proto je třeba mít za to, že takovéto výhody bude možné členům uvedených orgánů anebo znalcům přiznat.¹⁶

V souvislosti s již zmíněným ustanovením § 220a Obchodního zákoníku je třeba zmínit další odlišnost fúze směřující ke vzniku evropské společnosti oproti úpravě národních fúzí. Jde o ustanovení § 220a odst. 7 Obchodního zákoníku. To stanoví, že rozhodný den fúze nemůže předcházet o více jak devět měsíců den, v němž bude podán návrh na zápis sloučení do obchodního rejstříku. Toto ustanovení se ve vztahu k fúzi do evropské společnosti nepoužije, a to z důvodu, že rozhodný den musí být stejný pro všechny zúčastněné společnosti. Nemůže být proto aplikováno ani jen na zúčastněné společnosti se sídlem v České republice. Vztahovalo-li by se toto ustanovení na zúčastněné společnosti se sídlem v České republice, znamenalo by to, že se jím budou muset řídit všechny zúčastněné společnosti a českému právu by tak byl přiznán nadnárodní účinek. Navíc pokud by právní řád další zúčastněné společnosti, se sídlem v jiném členském státě stanovoval jinou lhůtu, došlo by ke střetu těchto právních řádů.

¹³ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 96

¹⁴ § 220 a odst. 3 písm. f) Obchodního zákoníku

¹⁵ § 220 a písm. i) Obchodního zákoníku

¹⁶ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 101

Samostatnou otázkou, která musí být v projektu řešena, tvoří podmínky účasti zaměstnanců v SE. Jelikož jde o jednu z největších problémových oblastí v procesu zakládání a vzniku SE, pojednám o ní v samostatné kapitole.

Další otázkou, které je třeba se v souvislosti s projektem fúze věnovat, je výběr jazyka, ve kterém bude projekt fúze vyhotoven. Je zřejmé, že bude muset být vyhotoven v takových jazycích, aby vyhověl požadavkům národních právních řádů zúčastněných společností. Tyto jazykové verze se nesmí od sebe navzájem lišit. Dědič doporučuje, aby zúčastněné společnosti projekt fúze zpracovaly nejprve v jediném jazyku, a to právě v úředním jazyku státu, ve kterém budou žádat o zápis evropské společnosti do rejstříku, a teprve potom jej překládaly do národních jazyků států, jejichž právem se řídí jednotlivé zúčastněné společnosti.¹⁷ Další variantou, která se z vlastní zkušenosti osvědčila je, že se nejdříve vypracuje projekt fúze ve znění „univerzálního“ jazyka, který ovládají všechny strany účastníci se tvorby projektu a následně až se dospěje k finální verzi projektu, se provede překlad do národních jazyků států zúčastněných společností. Je-li to technicky proveditelné, může být projekt fúze technicky zpracován tak, že na téže listině bude zpracován vícejazyčný text s tím, že řídicím pro případ případných odchylek bude text v jazyce státu sídla SE.

Pokud jde o formální náležitosti projektu fúze, nejsou tyto Nařízením stanoveny. Z tohoto důvodu zúčastněné společnosti se sídlem v České republice, bude muset být projekt fúze schválen ve formě notářského zápisu tak, jak tuto povinnost stanoví ustanovení § 220a odst. 1 Obchodního zákoníku. Jak uvádí Dědič, bude projekt fúze součástí zápisu o usnesení valné hromady a nemělo by stačit, aby byl projekt fúze pouze přiložen k notářskému zápisu o příslušném usnesení valné hromady jako jeho příloha.¹⁸ V praxi jsem se setkala s názorem odlišným. Notář odmítl pojmout projekt fúze jako součást notářského zápisu a jedním z jeho argumentů bylo to, že projekt fúze obsahuje stanovy SE. Ty se řídí právem státu sídla SE. V daném případě se stanovy řídily nizozemským právem, a proto notář nemohl pojmout projekt fúze do notářského zápisu, ale připojil jej jako jeho přílohu.

Oznamovací a notifikační povinnosti

Dříve než dojde k valné hromadě, je nezbytné učinit určité oznamovací a publikační povinnosti tak, jak bude popsáno níže.

V souladu s ustanovením článku 21 Nařízení je u každé fúzující společnosti ve věstníku státu, jehož právem se řídí dotyčná společnost, třeba zveřejnit:

- a) právní formu, firmu a sídlo každé fúzující společnosti;
- b) rejstřík, u kterého jsou uloženy listiny každé fúzující společnosti a spisová značka zápisu;
- c) údaje o opatřeních ustanovených v souladu s článkem 24 Nařízení pro výkon práv věřitelů dotyčné společnosti a adresu, na které lze získat zdarma veškeré údaje o těchto opatřeních;

---

¹⁷ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 94

¹⁸ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, 107

- d) údaje o opatřeních ustanovených v souladu s článkem 24 Nařízení pro výkon práv menšinových akcionářů dotyčné společnosti a adresu na které lze získat zdarma veškeré údaje o těchto opatřeních;
- e) navrhovaná forma a sídlo SE.

Nařízení v článku 21 dále stanoví, že shora uvedené údaje se zveřejní spolu s údaji požadovanými členským státem, jehož právem se zúčastněná společnost řídí. Fúzující společnosti, které se řídí českým právem tyto údaje zveřejňují v Obchodním věstníku. Kromě údajů stanovených ustanovením článku 21 Nařízení, musí společnosti, které se řídí českým právem, uveřejnit v Obchodním věstníku údaje stanovené v ustanovení § 220d Obchodního zákoníku. Musí tedy uveřejnit oznámení o uložení projektu fúze do sbírky listin a současně zveřejnit upozornění pro akcionáře na jejich práva podle ustanovení § 220d odst. 2 a 4 Obchodního zákoníku a upozornění pro věřitele na jejich práva podle ustanovení § 220j Obchodního zákoníku. Nicméně tato upozornění musí být přizpůsobena skutečnosti, že se jedná o fúzi se vznikem SE.

Věřitelé musí být upozorněni na jejich práva vyplývající z ustanovení článku 24 Nařízení, ustanovení § 17 ve spojení s ustanovením § 13 zákona o SE a ustanovení § 220j obchodního zákoníku. Věřitelé, kteří přihlásí své pohledávky do tří měsíců ode dne zveřejnění projektu fúze a kteří nemohou požadovat uspokojení svých pohledávek, musí být upozorněni, že mohou požadovat poskytnutí dostatečné jistoty, jestliže se v důsledku fúze zhorší dobytnost jejich pohledávek. Současně musí být upozorněni, že nedojde-li mezi věřiteli a společností k dohodě o způsobu zajištění pohledávky, rozhodne o dostatečném zajištění soud s ohledem na druh a výši pohledávky. Právo na poskytnutí jistoty nemají věřitelé ve vztahu k pohledávkám, ke kterým jim přísluší právo na přednostní nebo oddělené uspokojení v konkurzu. Oproti národní fúzi musí tedy věřitelé přihlásit své pohledávky do tří měsíců ode dne zveřejnění projektu fúze a nikoliv do šesti měsíců ode dne, kdy se zápis fúze stal účinný vůči třetím osobám, jak by platilo při národní fúzi.

Akcionáři musí být upozorněni, že počínaje dnem zveřejnění oznámení v Obchodním věstníku jsou v sídle zúčastněné společnosti podléhající českému právu k nahlédnutí tyto dokumenty:

- a) projekt fúze sloučením zúčastněných společností,
- b) účetní závěrky všech zúčastněných společností za poslední tři roky, jestliže zúčastněná společnost po tuto dobu trvá, popřípadě takové účetní závěrky právního předchůdce, měla-li zúčastněná společnost právního předchůdce, a zprávy auditora o jejich ověření, pokud byly vyžadovány,
- c) konečné účetní závěrky všech zúčastněných společností, zahajovací rozvaha nástupnické společnosti a zprávy auditora o jejich ověření,
- d) mezitímní účetní závěrka a zpráva auditora o jejím ověření, byla-li konečná účetní závěrka sestavena z údajů ke dni, od něhož ke dni vyhotovení projektu fúze uplynulo více jak šest měsíců, přičemž údaje, z nichž je sestavena mezitímní účetní závěrka, nesmí být starší než tři měsíce počítáno ke dni vyhotovení projektu fúze,
- e) společná zpráva představenstev nebo zprávy představenstev všech zúčastněných společností o fúzi, jestliže se vyžadují a společné zprávy dozorčích rad nebo

zprávy dozorčích rad všech zúčastněných společností o přezkoumání fúze, jestliže se vyžadují,

- f) společná znalecká zpráva o fúzi nebo znalecké zprávy o fúzi všech zúčastněných společností, jestliže se vyžadují,
- g) posudek znalce podle § 69a odst. 6, není-li součástí znalecké zprávy o fúzi.

Akcionáři musí být dále upozorněni na to, že tomu akcionáři společnosti, který o to požádá, vydá společnost bez zbytečného odkladu bezplatně opis nebo výtah z písemností uvedených v předchozím odstavci.

Zprávy o fúzi

Projekt fúze musí přezkoumat znalec. Ustanovení článku 22 Nařízení umožňuje, aby namísto znalců jednajících na účet každé fúzující společnosti, projekt fúze přezkoumal a vypracoval jednotnou zprávu pro všechny akcionáře jeden nebo více nezávislých znalců, jmenovaných za tímto účelem na společnou žádost společností soudem nebo správním úřadem v členském státě jedné z fúzujících společností nebo plánované SE. Znalci mají přitom právo požadovat od každé z fúzujících společností všechny informace, které považují za potřebné k plnění své funkce.

Jak jsem zmínila již výše, musí představenstvo zúčastněné společnosti se sídlem v České republice, alespoň jeden měsíc před konáním valné hromady o fúzi uložit do sbírky listin projekt fúze, a to po přezkoumání dozorčí radou, jestliže se takové přezkoumání vyžaduje.

Pokud jde o přezkoumání fúze dozorčí radou a další zprávy o fúzi, tak opět nejsou Nařízením upraveny. Pro fúzující společnosti se sídlem v České republice, se z tohoto důvodu bude aplikovat ustanovení § 220b Obchodního zákoníku, které obsahuje právní úpravu zprávy představenstva a dozorčí rady. Představenstvo je povinno zpracovat podrobnou písemnou zprávu, v níž musí objasnit a z ekonomického a právního hlediska odůvodnit důsledky fúze, zejména odůvodnit výměnný poměr akcií, opčních listů a dluhopisů a také popsat obtíže, které se vyskytly při oceňování pro účely stanovení výměnného poměru akcií. Poté přezkoumá dozorčí rada zamýšlenou fúzi a zprávy znalců o přezkoumání projektu fúze, jestliže se vyžaduje a vyhotoví o tom písemnou zprávu.

Valná hromada

Projekt fúze schvaluje dle ustanovení článku 23 Nařízení valná hromada každé fúzující společnosti. Nařízení průběh konání valné hromady nikterak neupravuje, a proto se použije národní úprava práva státu sídla každé fúzující společnosti. Pro společnost se sídlem v České republice se bude aplikovat ustanovení § 220e Obchodního zákoníku, které upravuje:

- a) náležitosti pozvánky na valnou hromadu nebo oznámení o konání valné hromady,
- b) povinnosti představenstva,
- c) právo akcionáře na informace, jež se týkají ostatních zúčastněných společností, jsou-li důležité z hlediska fúze,
- d) náležitosti usnesení valné hromady.

Projekt fúze může valná hromada buď přijmout anebo odmítnout. Přijmout projekt fúze musí valná hromada ve znění v jakém byl zveřejněn, tzn. ve znění v jakém byl navrhnout a v jakém ho zveřejnily i ostatní zúčastněné společnosti. Hlasování na valných hromadách jednotlivých zúčastněných společností podléhá národní právní úpravě každé ze zúčastněných společností. V důsledku harmonizace ve smyslu článku 7 Třetí směrnice musí být rozhodnutí o schválení projektu fúze přijato nejméně dvoutřetinovou většinou přítomných akcionářů, nestanoví-li národní úprava většinu vyšší. V případě zúčastněné společnosti řídicí se českým právem se bude proto vyžadovat souhlas alespoň tří čtvrtin hlasů přítomných akcionářů, pokud stanovy společnosti nevyžadují vyšší většinu nebo splnění dalších podmínek. Jestliže společnost vydala více druhů akcií, vyžaduje se i souhlas alespoň tří čtvrtin hlasů přítomných akcionářů u každého druhu akcií.

O rozhodnutí valné hromady o fúzi musí být pořízen notářský zápis, jehož součástí bude projekt fúze, tak jak jsem uvedla již výše. Na rozdíl od národní fúze se už dále neuzavírá smlouva o fúzi, ale následuje přezkumné řízení dle ustanovení článku 25 Nařízení.

Osvědčení

Ustanovení článku 25 Nařízení stanoví, že soulad fúze s právem se přezkoumá, pokud jde o část postupu týkajícího se každé fúzující společnosti, podle právních předpisů platných pro fúze akciových společností členského státu, jehož právem se fúzující společnost řídí a v každém dotyčném členském státě vystaví soud, notář nebo jiný příslušný úřad osvědčení potvrzující splnění všech úkonů a formalit, které musejí být před fúzí provedeny. Pro společnost se sídlem v České republice vydává toto osvědčení notář. Notáři musí tato společnost předložit a notář tedy přezkoumává dle ustanovení § 4 a násl. vyhlášky č. 293/2005 Sb., o dokumentech, které je třeba předložit notáři k vydání osvědčení při přemístění zapsaného sídla evropské společnosti a při založení evropské společnosti fúzí, dokumenty, které dokládají, že :

- a) zúčastněná společnost se řídí českým právem,
- b) valná hromada, jediný akcionář, popřípadě představenstvo zúčastněné společnosti řádně schválili projekt fúze,
- c) valná hromada zúčastněné společnosti řádně schválila zapojení zaměstnanců do záležitostí evropské společnosti, která má být fúzí založena, pokud si takové schválení vyhradila valná hromada, která schválila projekt fúze,
- d) byla dodržena pravidla publicity projektu fúze a dalších údajů,
- e) zúčastněná společnost učinila a splnila opatření k ochraně minoritních akcionářů a
- f) jsou splněny ostatní předpoklady pro vydání osvědčení.

Osvědčení musí splňovat náležitosti dle ustanovení § 16 odst. 1 zákona o SE a je veřejnou listinou. V osvědčení musí být uvedeno:

- a) jméno a příjmení notáře a jeho sídlo,
- b) místo, den, měsíc a rok, kdy notář osvědčení sepsal,
- c) obchodní firmu nebo název, identifikační číslo a sídlo zúčastněné společnosti, které se osvědčení vydává,
- d) údaj, jak byla ověřena existence zúčastněné společnosti,

- e) prohlášení notáře obsahující potvrzení o provedení všech úkonů a splnění formalit, které musejí být před fúzí provedeny a splněny podle Nařízení, zákona o SE a zvláštních právních předpisů; v prohlášení notář též uvede, jaké úkony a jaké formality byly provedeny a splněny a na základě jakých dokumentů byly ověřeny,
- f) otisk úředního razítka notáře a jeho podpis.

Notář tímto přezkumným řízením, supluje roli rejstříkového soudce. O žádosti o vydání osvědčení neprobíhá žádné řízení, a proto ani odmítnutí vydání osvědčení nezakládá překážku věci pravomocně rozhodnuté. Společnost se tedy může obrátit na notáře jiného. Jiný notář může mít jiný právní názor a může osvědčení vydat na základě předložení stejných dokumentů. Z uvedených důvodů Dědič navrhuje, aby Notářská komora ČR zavedla centrální evidenci vydaných osvědčení a zamítnutých žádostí.¹⁹ Toto přezkumné řízení a vydání osvědčení uzavírá první fázi procesu fúze do evropské společnosti.

Zápis SE do obchodního rejstříku

Druhá fáze představuje proces zápisu evropské společnosti do příslušného obchodního rejstříku. Dle ustanovení článku 26 Nařízení přezkoumá soulad fúze s právem, pokud jde o část postupu týkajícího se provedení fúze a založení SE, soud, notář, nebo jiný úřad příslušný pro přezkoumání tohoto hlediska souladu fúzí akciových společností s právem v členském státě, ve kterém se má nacházet navrhované sídlo SE. Zúčastněné společnosti předloží příslušnému úřadu výše zmiňovaná osvědčení, a to do šesti měsíců od jejich vydání společně s kopií projektu fúze schváleného příslušnou společností. Po těchto šesti měsících pozbývá vydané osvědčení účinnosti a je třeba požádat o nové. Otázkou bude, zda postačí, aby notář osvědčil to, co již jednou ověřil anebo zda je nutné znovu opakovat celý proces před notářem. Dědič se přiklání k názoru, že toto osvědčení by mělo být aktuální a reflektovat změny, ke kterým by v mezidobí došlo.²⁰ Při přezkumu v rámci této druhé fáze se příslušný úřad zaměří na kontrolu toho, zda fúzující společnosti schválily projekt fúze ve shodném znění a zda byly učiněny kroky v souladu s úpravou zapojení zaměstnanců do záležitostí SE, jak stanoví Směrnice. Tento úřad se současně přesvědčí, zda byla evropská společnost založena v souladu s požadavky právních předpisů členského státu, ve kterém se nachází její sídlo.

Fúze a současné založení SE nabývá účinnosti dnem, ke kterému je SE zapsána do příslušného rejstříku. Při zápisu evropské společnosti do obchodního rejstříku se bude postupovat podle předpisů právního řádu státu, ve kterém bude mít evropská společnost sídlo. Tyto předpisy zejména stanoví kdo je oprávněn podat návrh na zápis evropské společnosti do rejstříku a co všechno je třeba k návrhu přiložit. Pokud půjde o evropskou společnost se sídlem na území České republiky budou tento návrh podávat v souladu s ustanovením § 38d Obchodního rejstříku všechny zanikající a nástupnické společnosti společně, popřípadě všechny osoby, které jsou statutárními orgány nástupnických osob nebo jeho členy. Zapsané údaje a obsah uložených listin se zveřejní v obchodním věstníku. Příslušným rejstříkovým soudem bude rejstříkový soud, v jehož obvodu se bude nacházet sídlo evropské společnosti.

¹⁹ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 129

²⁰ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 161

Rejstříkový soud pro účely zveřejnění v Úředním věstníku Evropských společností provede oznámení Úřadu pro úřední tisky Evropských společností o zápisu evropské společnosti, a to na náklady navrhovatele.

U každé zúčastněné společnosti se provedení fúze zveřejní způsobem stanoveným právními předpisy daného členského státu. Postup u společnosti, která nabude formu SE jsem již uvedla, ale je nezbytné také podat návrh na výmaz společnosti, které v procesu fúze do SE zaniknou. Návrh na výmaz těchto společností podává již sama evropská společnost. Nařízení lhůtu pro podání návrhu na výmaz nestanoví, proto se bude postupovat podle právních předpisů státu, ve kterém je sídlo evropské společnosti. Výmaz zanikajících společností bude proveden ke dni zápisu evropské společnosti do příslušného obchodního rejstříku a má deklaratorní charakter. Zápis bude tedy proveden zpětně. O povolení takového výmazu nebude příslušný rejstříkový soud rozhodovat a bez dalšího jej provede. Oproti národní fúzi dle Obchodního zákoníku, tedy nebude zapotřebí dokládat ani souhlasu finančního úřadu s výmazem společnosti z obchodního rejstříku.

Ke dni zápisu fúze do obchodního rejstříku, jak už jsem zmínila, se veškerá aktiva a pasiva každé zanikající společnosti převádějí na nástupnickou společnost, akcionáři zanikající společnosti se stávají akcionáři nástupnické společnosti, zanikající společnost zaniká a nástupnická nabývá formu SE (v případě fúze sloučením) anebo vzniká nová nástupnická společnost, která bude mít právní formu SE (v případě fúze splynutím).

3.4.2 Založení holdingové SE

Akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným založené podle práva členského státu, které mají sídlo a správní ústředí ve Společenství, mohou usilovat o založení holdingové SE za předpokladu, že nejméně dvě z nich se řídí právem různých členských států nebo mají alespoň dva roky dceřinou společností řídicí s právem jiného členského státu nebo pobočku nacházející se v jiném členském státě.

Společnosti, které daly podnět k založení holdingové SE bývají označovány jako tzv. společnosti promotorské. Tyto společnosti se v důsledku založení holdingové SE nezrušují a nezanikají. Založení holdingové SE spočívá v podstatě v založení nové, ovládající společnosti, do které společníci zúčastněných společností vloží své podíly mající na těchto společnostech. Stanou se tak akcionáři této holdingové evropské společnosti, prostřednictvím které budou společnosti, které daly podnět k založení holdingové SE ovládat.

Nařízení věnuje tomuto způsobu založení evropské společnosti pouhé tři články. Z tohoto důvodu bude proces založení podroben národní úpravě státu, ve kterém bude sídlo budoucí holdingové SE.

Bude-li mít holdingová SE sídlo v České republice je sporné, jak uvádí také Dědič, která ustanovení obchodního zákoníku na tento způsob zakládání subsidiárně aplikovat. Ve své podstatě se jedná o zvláštní způsob založení nové akciové společnosti cestou nepeněžitých vkladů v podobě akcií či obdobných účastnických cenných papírů

vydaných akciovými společnostmi, resp. podílů ve společnostech s ručením omezeným, nad nimiž má být založena holdingová evropská společnost.²¹

K sídlu budoucí holdingové SE nutno dodat, že Nařízení nestanoví žádná omezení pro to, kde může být sídlo holdingové SE umístěno. Může tak být umístěno i v jiném členském státě než ve kterém je sídlo výše zmíněných promotorských společností.

Statutární orgány promotorských společností vypracují jednotný projekt založení holdingové společnosti. Náležitosti projektu stanoví ustanovení článku 32 Nařízení. Projekt musí obsahovat zprávu, která vysvětluje a odůvodňuje právní a hospodářská hlediska založení a uvádí důsledky vytvoření holdingové SE pro akcionáře a zaměstnance. Dále musí projekt obsahovat:

- a) firmu a sídlo každé promotorské společnosti a navrhovanou firmu a sídlo SE,
- b) výměnný poměr akcií a částku jakéhokoli případného dorovnání,
- c) podmínky pro přidělení akcií v SE,
- d) práva udělená SE akcionářům se zvláštními právy a majitelům cenných papírů jiných než akcie nebo navrhovaná opatření, která se týkají těchto osob,
- e) zvláštní výhody poskytnuté znalcům, kteří přezkoumávají projekt založení holdingové společnosti, nebo členům správních, řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánů promotorských společností,
- f) stanovy SE,
- g) údaje o postupu, jímž se určí podmínky účasti zaměstnanců podle směrnice 2001/86/SE,
- h) stanovení minimálního podílu akcií každé společnosti dávající podnět k založení holdingové SE, kterým musí přispět akcionáři k založení holdingové SE, přičemž tento podíl musí tvořit akcie představující více než 50% stálých hlasovacích práv.

Důležitým bodem projektu je popsání nejen toho, jakým způsobem a kdy evropská společnost vydá zakladatelům své akcie, ale také jak budou společníci své akcie resp. podíly v promotorských společnostech vkládat do zakládané společnosti. Nejedná se ovšem o běžný převod dosavadních podílů v promotorských společnostech na evropskou společnost, ale jde vlastně o splácení nepeněžitěho vkladu do společnosti, která dosud neexistuje. Jak uvádí Dědič, jelikož promotorské společnosti budou zpravidla sídlit v různých členských státech a sama zakládaná společnost může mít sídlo ještě v dalším členském státě, do hry bude pravidelně vstupovat několik právních řádů. Bude-li např. sídlo zakládané holdingové společnosti umístěno do Německa a na založení se bude účastnit společník tuzemské promotorské společnosti s ručením omezeným, bude tuzemský společník povinen převést svůj podíl tak, aby podle českého práva naplnil předpoklady převodu obchodního podílu (tj. aby po svém vzniku evropská společnost platila z hlediska tuzemské úpravy za nového společníka zdejší promotorské společnosti s ručením omezeným), současně ale aby podle německého práva formálně vyhověl požadavkům na splacení nepeněžitěho vkladu do zakládané akciové společnosti

---

²¹ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 202

(tj. aby německý rejstříkový orgán mohl konstatovat splnění podmínek pro založení společnosti na území Německa formou nepeněžitých vkladů)²².

Pokud jde o stanovy SE je třeba pamatovat na to, že musí obsahovat i náležitosti, které by jinak podle daného národního práva musela obsahovat zakladatelská smlouva.²³ Otázkou je, jakou výši základního kapitálu budou stanovy obsahovat, neboť skutečná výše bude záviset na počtu společníků, kteří se rozhodli vyměnit své akcie popř. obchodní podíly za akcie holdingové evropské společnosti. Dvořák²⁴ i Dědič²⁵ uvádí jako řešení stanovit minimální (120.000 EUR) a maximální (100% podíl na budoucích dceřiných společnostech, v případě, že se všichni společníci všech promotorských společností rozhodnou vyměnit své podíly v těchto společnostech za akcie SE) výši základního kapitálu s tím, že Dvořák říká, že konečné číslo se doplní až před podáním návrhu na prvozápis SE do obchodního rejstříku a Dědič upozorňuje, že stanovy by měly uvádět, že finální částka se zjistí podle celkové výše vkladů, jež budou vloženy do holdingové evropské společnosti v dodatečné jednoměsíční lhůtě dle ustanovení článku 33 odst. 3 Nařízení. Jak ale uvádí Dědič, bude záležet na možnostech, které poskytují právní předpisy členského státu, kterými se bude řídit založení holdingové společnosti.²⁶

Projekt musí každá z promotorských společností uložit způsobem stanoveným národními právními předpisy minimálně jeden měsíc před konáním valné hromady, která má rozhodnout o založení holdingové SE. Jde tedy o uložení do sbírky listin příslušného obchodního rejstříku a o zveřejnění oznámení o tomto uložení v příslušném národním věstníku. U nás je to tradičně obchodní věstník.

Stejně tak jako projekt fúze, musí být i projekt založení holdingové SE přezkoumán nezávislým znalcem. Stanoví tak ustanovení článku 32 odst. 4 Nařízení. Za každou promotorskou společnost tak učiní jeden nebo více znalců, jmenovaných nebo schválených příslušným orgánem a vyhotoví písemnou zprávu pro akcionáře každé společnosti. Na základě dohody promotorských společností je možné vyhotovit jednu písemnou zprávu pro akcionáře všech společností, a to opět jedním anebo dvěma znalci jmenovanými nebo schválenými příslušným orgánem. Tato znalecká zpráva musí poukazovat na případné potíže při ocenění a uvádět, zda je navrhovaný výměnný poměr akcií spravedlivý a odůvodněný, musí uvést metody, podle nichž byl určen, a zda jsou tyto metody v daném případě vhodné. Oproti znalci(znalců), který přezkoumává projekt fúze a který musí být jmenován soudem, stanoví Nařízení v případě založení holdingové SE, že znalec může být soudem i pouze schválen. Jak uvádí Dědič, je tento rozdíl zahraniční literaturou interpretován tak, že při zakládání holdingové evropské společnosti může být znalec jmenován pouhou dohodou společností, jedná-li se o znalce z úředního seznamu, z něhož by vybíral také soud či příslušný správní orgán.²⁷

Projekt založení holdingové SE musí schválit valná hromada každé promotorské společnosti. Rozhodnutí valné hromady musí být v souladu s ustanovením § 21 odst. 1

²² Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 209

²³ viz. čl. 6 Nařízení, podle něhož se výrazem „stanovy SE“ rozumí zakladatelská smlouva nebo listina a stanovy SE, jsou-li předmětem zvláštního dokumentu.

²⁴ Dvořák, T. Akciová společnost a Evropská akciová společnost, Praha: ASPI, a.s., 2005, str. 119

²⁵ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 212

²⁶ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 212

²⁷ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 216

zákona o SE přijato stejnou většinou jakou se schvaluje návrh smlouvy o fúzi podle Obchodního zákoníku²⁸ a musí o něm být pořízen notářský zápis, stejně jako o již zmíněném rozhodnutí o fúzi.

Jakmile je valnou hromadou schválen projekt založení holdingové SE, začne akcionářům dané promotorské společnosti běžet tříměsíční lhůta (dodatečná jednoměsíční pro ty, kteří se v této lhůtě dle ustanovení § 33 odst. 3 Nařízení nevyjádří), ve které mohou sdělit promotorské společnosti zda mají v úmyslu přispět svými akciemi, resp. podíly k založení holdingové SE.

Holdingová SE může být založena pouze pokud akcionáři promotorských společností převedou ve shora uvedené lhůtě minimální podíl akcií, resp. podílů každé společnosti v souladu s projektem založení holdingové SE. Nutno připomenout, že podíl každé promotorské společnosti musí činit více než 50% stálých hlasovacích práv na této společnosti.

Jsou-li splněny všechny výše uvedené požadavky, a to za každou promotorskou společnost, je holdingová evropská společnost založena. O této skutečnosti je třeba učinit oznámení v příslušném národním věstníku. Jde o povinnost, jenž musí splnit každá z promotorských společností. Lhůtu, ve které je tak třeba učinit, Nařízení nestanoví, a proto se bude postupovat podle právních předpisů, kterými se řídí každá z promotorské společnosti.

Ustanovení § 20 zákona o SE ukládá představenstvu promotorské společnosti se sídlem na území ČR navíc povinnost podat návrh na zápis splnění podmínek založení holdingové SE²⁹ do Obchodního rejstříku bez zbytečného odkladu poté, kdy akcionáři, resp. držitelé podílů převedli minimální podíl akcií, resp. podílů každé společnosti.

Ve své podstatě to znamená, že nejdříve bude třeba podat návrh na zápis splnění podmínek a poté návrh na zápis holdingové SE do obchodního rejstříku. Návrh na zápis holdingové SE do obchodního rejstříku ve státě sídla holdingové SE je třeba podat po uplynutí dodečnej jednoměsíční lhůty dle ustanovení článku 33 odst. 3 Nařízení. Na rozdíl od vzniku SE fúzí neupravuje Nařízení tzv. osvědčení. Bude tedy na rejstříkovém soudu, aby prozkoumal, zda byly splněny všechny podmínky pro založení holdingové SE a promotorské společnosti by tyto skutečnosti měly náležitě doložit.

Holdingová SE vzniká dnem zápisu do příslušného obchodního rejstříku. Akcionáři, resp. držitelé podílů, kteří přispějí svými cennými papíry k založení SE, obdrží akcie holdingové SE. Vydání akcií této holdingové SE se bude řídit právními předpisy státu sídla holdingové akciové SE.

Nařízení ve svém článku 34 zmocňuje členské státy přijmout předpisy na ochranu minoritních akcionářů promotorských společností, kteří nesouhlasí se založením, věřitelů a zaměstnanců. Zákon o SE stanoví, že pro ochranu menšinových společníků, kteří hlasovali proti založení holdingové SE v promotorské společnosti, která měla sídlo na území ČR, se použijí přiměřeně ustanovení Obchodního zákoníku o ochraně menšinových akcionářů při fúzi akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným s tím, že nástupnickou společností se rozumí holdingová SE a notářský zápis

²⁸ dle ustanovení § 220 e odst. 10 obchodního zákoníku je třeba souhlasu alespoň tří čtvrtin hlasů přítomných akcionářů, přičemž stanovy mohou požadovat vyšší většinu nebo splnění dalších podmínek
²⁹ podle ustanovení článku 33 odst. 3 Nařízení

o rozhodnutí valné hromady, která schvaluje projekt založení holdingové SE musí obsahovat jména společníků, kteří hlasovali proti tomuto rozhodnutí. Dědič odkazuje na ustanovení § 220m odst. 4 až 6 Obchodního zákoníku, a to i v případě, že se bude jednat o společníky promotorské společnosti s ručením omezeným³⁰. Naopak Dvořák toto ustanovení považuje za diskriminující. Poukazuje na to, že na akcionáře lze aplikovat ustanovení § 220m odst. 2 až 6 Obchodního zákoníku, ale na společníky společnosti s ručením omezeným toto ustanovení s ohledem na ustanovení § 153 odst. 1 Obchodního zákoníku použít nelze³¹.

3.4.3 Založení dceřiné evropské společnosti

Společnosti ve smyslu čl. 48 odst. 2 SES a jiné veřejnoprávní nebo soukromoprávní právnické osoby, založené podle práva členského státu, které mají sídlo a správní ústředí ve Společenství, mohou založit dceřinou společnost SE upsáním jejich akcií, jestliže nejméně dvě z nich se řídí právem různých členských států nebo mají alespoň dva roky dceřinou společnost řídicí se právem jiného členského státu nebo pobočku nacházející se v jiném členském státě.

Nařízení v ustanovení článku 3 odst. 2 dále ještě stanoví, že samotná SE může založit jednu nebo více dceřiných společností ve formě SE. Prvně zmíněný způsob založení dceřiné SE Dědič³² označuje jako tzv. primární založení nebo joint-venture SE a založení dceřiné společnosti dle ustanovení článku 3 odst. 2 Nařízení nazývá tzv. odvozenou dceřinou evropskou společností.

Pokud jde o vlastní proces zakládání dceřiné SE, tak se bude řídit vnitrostátními právními předpisy upravujícími akciovou společnost v členském státu, ve kterém bude mít zakládaná dceřiná SE sídlo.

Dceřiná SE může být založena pouze bez veřejné nabídky akcií, tedy formou simultánního založení, jak uvádí Dvořák³³. Nicméně Dědič³⁴ tak striktní není a vyslovuje pouze obavu, že z účelu a smyslu Nařízení by mohl být dovozován zákaz, aby byly akcie dceřiné evropské společnosti v procesu jejího zakládání upisovány až ve fázi veřejné nabídky, určené navíc také dalším subjektům, než které uvádí citované ustanovení.

Bude-li dceřiná evropská společnost zakládána v ČR, použijí se na její založení ustanovení obchodního zákoníku upravující zakládání akciové společnosti, vyjma těch ustanovení upravujících založení akciové společnosti na základě veřejné nabídky akcií.

Popisovala-li jsem u předchozích způsobů založení SE základní dokument toho daného procesu, tedy projekt, je třeba se u zakládání dceřiné evropské společnosti zmínit o zakladatelské smlouvě. V případě, že tedy půjde o dceřinou evropskou společnost se sídlem v ČR, upravuje její náležitosti ustanovení § 163 Obchodního zákoníku. Zakladatelská smlouva musí obsahovat:

³⁰ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 240

³¹ Dvořák, T. Akciová společnost a Evropská akciová společnost, Praha: ASPI, a.s., 2005, str. 125

³² Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 243

³³ Dvořák, T. Akciová společnost a Evropská akciová společnost, Praha: ASPI, a.s., 2005, str. 127

³⁴ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 245

- a) firmu, sídlo a předmět podnikání (činnosti),
- b) navrhovaný základní kapitál,
- c) počet akcií a jejich jmenovitou hodnotu, podobu, v níž budou akcie vydány, jakož i určení, zda akcie budou znít na jméno nebo na majitele, popřípadě kolik akcií bude znít na jméno a kolik na majitele; mají-li být vydány akcie různých druhů, jejich název a popis práv s nimi spojených, popřípadě údaj o omezení převoditelnosti akcií na jméno,
- d) kolik akcií který zakladatel upisuje, za jaký emisní kurs, způsob a lhůtu pro splacení emisního kursu a jakým vkladem bude emisní kurs splacen,
- e) splácí-li se emisní kurs akcií nepeněžitými vklady, i určení předmětu nepeněžitých vkladů a způsobu jeho splacení, počet, jmenovitou hodnotu, podobu, formu a druh akcií, jež se vydají za tento nepeněžitý vklad,
- f) alespoň přibližnou výši nákladů, které v souvislosti se založením společnosti vzniknou,
- g) určení správce vkladu podle § 60 odst. 1 obchodního zákoníku,
- i) návrh stanov.

Jelikož přichází v úvahu založení společnosti bez veřejné nabídky akcií, tak je třeba, aby v zakladatelské smlouvě byla dle ustanovení § 172 odst. 2 Obchodního zákoníku obsažena též rozhodnutí, která jinak přijímá valná hromada. Jedná se o rozhodnutí uvedená v ustanovení § 171 odst. 1 a 3 Obchodního zákoníku a jsou jimi:

- a) rozhodnutí o založení dceřiné evropské společnosti,
- b) schválení stanov společnosti,
- c) volba orgánů společnosti, jež je podle stanov oprávněna volit valná hromada,
- d) schválení v souladu s posudkem znalce nebo znalců předmětu nepeněžitých vkladů a počtu, jmenovité hodnoty, podoby, formy a druhu akcií, které mají být jako protiplnění na ten který vklad vydány.

Zakladatelská smlouva musí mít v souladu s ustanovením § 57 Obchodního zákoníku formu notářského zápisu.

Návrh na zápis dceřiné evropské SE podává dle ustanovení § 175 odst.2 Obchodního zákoníku představenstvo.

Výše uvedené platí pro primární založení dceřiné evropské společnosti. Pokud jde o tzv. založení sekundární, tak se bude postupovat obdobně. Zakladatelem této dceřiné společnosti může ovšem být jen existující evropská společnost, a to jako jediný zakladatel. V této souvislosti se nebude uzavírat zakladatelská smlouva, ale vyhotoví se zakladatelská listina, rovněž ve formě notářského zápisu.

3.4.4 Přeměna stávající akciové společnosti na SE

Akciová společnost založená podle práva členského státu, která má sídlo a správní ústředí ve Společenství, může být přeměněna na SE. Podmínkou je, že tato akciová společnost má dva roky dceřinou společností řídit se právem jiného členského státu. Přeměna akciové společnosti na SE nevede k zániku této akciové společnosti ani k vytvoření nové právnické osoby. V podstatě se pouze změní vnitřní poměry

společnosti a právní postavení jejích společníků. Další zásada, která musí být dodržena je zákaz přemístění sídla z jednoho členského státu do jiného současně s nabytím účinnosti přeměny.

Projekt přeměny vypracovává dle ustanovení článku 37 odst. 4 Nařízení řídící nebo správní orgán dotyčné akciové společnosti. Zároveň s projektem přeměny je třeba vypracovat zprávu, která vysvětluje a odůvodňuje právní a hospodářská hlediska této přeměny a uvádí důsledky přechodu na právní formu SE pro akcionáře a zaměstnance.

Na rozdíl např. od vzniku SE fúzí anebo holdingové akciové SE, nestanoví Nařízení obsahové náležitosti projektu přeměny. V důsledku toho bude třeba použít příslušné právní předpisy státu sídla akciové společnosti, která se bude transformovat na SE. Půjde-li o akciovou společnost se sídlem v ČR, budou se aplikovat ustanovení Obchodního zákoníku. Konkrétně půjde o ustanovení § 69d Obchodního zákoníku. Podle tohoto ustanovení bude projekt přeměny obsahovat:

- a) firmu, sídlo a identifikační číslo společnosti před přeměnou,
- b) právní formu, jíž má společnost nabýt,
- c) firmu po změně právní formy,
- d) den, k němuž byl zpracován projekt přeměny,
- e) návrh stanov SE,
- f) jméno, bydliště a rodné číslo osob, které budou zapisovány jako statutární či jiný orgán evropské společnosti, anebo jako jeho člen po změně právní formy do obchodního rejstříku; popřípadě pravidla a lhůtu pro vydání zatímního listu, jestliže akcionář, jemuž mají být vydány akcie, nesplatil vklad v dosavadní společnosti,
- g) pravidla postupu při vypořádání s akcionářem, který se změnou právní formy nesouhlasil, a výši částky, jež mu bude vyplacena, nebo způsob jejího určení,
- i) výši náhrady pro vlastníka dluhopisů a opčních listů.

Projekt přeměny je třeba zveřejnit nejméně jeden měsíc před konáním valné hromady, která má rozhodnout o přeměně. Zveřejnění projektu se provede tak, že se projekt přeměny uloží do sbírky listin příslušného obchodního rejstříku a oznámení o tomto uložení se zveřejní v obchodním věstníku.

Narozdíl od předchozích způsobů vzniku SE, se nevypracovává znalecká zpráva o přezkoumání projektu přeměny. Ustanovení článku 37 odst. 6 Nařízení ovšem stanoví, aby jeden nebo více nezávislých znalců jmenovaných nebo schválených soudem nebo správním úřadem státu, jehož právem se řídí společnost, která se mění na SE, náležitě osvědčil, že společnost má čistá aktiva nejméně ve výši svého základního kapitálu a rezervních fondů, které nesmí být podle právních předpisů nebo stanov rozděleny. U společnosti se sídlem na území ČR se s ohledem na ustanovení § 22 zákona o SE bude při jmenování znalce postupovat podle ustanovení § 220c a § 59 odst. 3 Obchodního zákoníku. Toto osvědčení musí být vypracováno před tím, než se bude konat valná hromada.

Projekt přeměny musí být schválen valnou hromadou. Spolu s ním, je třeba schválit i stanov SE. Rozhodnutí přijímá valná hromada způsobem stanoveným v ustanoveních § 220e odst. 10 a 11 Obchodního zákoníku. Tato ustanovení vyžadují souhlas alespoň

tří čtvrtin hlasů přítomných akcionářů, přičemž stanovy společnosti mohou požadovat vyšší většinu nebo splnění dalších podmínek. Jestliže společnost vydala více druhů akcií, vyžaduje se i souhlas alespoň tří čtvrtin hlasů přítomných akcionářů. O rozhodnutí valné hromady musí být pořízen notářský zápis, jehož přílohou bude projekt přeměny. Nařízení zmocnilo členské státy k tomu, že mohou podmínit přeměnu společnosti, ve které je stanovena účast zaměstnanců tím, že orgán společnosti schválí přeměnu kvalifikovanou většinou nebo jednohlasně. Daná možnost nebyla českou republikou využita.

Jakmile valná hromada schválí projekt přeměny, podá představenstvo společnosti bez zbytečného odkladu návrh na zápis do obchodního rejstříku.

3.5 Přemístění sídla

Nařízení upravuje možnost přemístění sídla SE do jiného členského státu v ustanovení článku 8. Zákon o SE pojednává o přemístění sídla SE v ustanoveních § 10-14. Nařízení zakotvuje zásadu, že sídlo SE se musí nacházet ve Společenství, ve stejném členském státě jako její správní ústředí. Jedná se o tzv. zásadu trvání SE. Základním předpokladem přemístění sídla totiž je, že přemístění sídla nesmí vést k zániku SE ani k vytvoření nové právnické osoby. Chce-li evropská společnost přemístit své sídlo do jiného členského státu, nesmí být zahájeno řízení týkající se jejího zrušení, likvidace, platební neschopnosti, zastavení plateb nebo jiné podobné řízení.

K přemístění sídla je třeba vypracovat projekt na přemístění, který musí zahrnovat:

- a) zamýšlené nové sídlo,
- b) zamýšlené stanovy, včetně případně nové firmy,
- c) veškeré důsledky přemístění na účast zaměstnanců,
- d) zamýšlený harmonogram přemístění,
- e) veškerá práva na ochranu akcionářů nebo věřitelů,

a také zprávu, ve které budou vysvětlena a odůvodněna právní a hospodářská hlediska přemístění a důsledky přemístění pro akcionáře, věřitele a zaměstnance. Jeden měsíc před konáním valné hromady, která má rozhodnout o přemístění sídla, musí být pro akcionáře a věřitele SE v sídle SE tento projekt a zpráva přístupné. Na jejich žádost jsou oprávněni obdržet zdarma kopii těchto dokumentů. Zákon o SE navíc stanoví, že návrh přemístění zapsaného sídla musí být ve stejné lhůtě uložen do sbírky listin obchodního rejstříku a zveřejněn. Rozhodnutí o přemístění může valná hromada přijmout nejdříve dva měsíce po zveřejnění projektu. Kromě vypracování projektu a zprávy je k přemístění sídla nutné obdržet osvědčení, které v ČR vydává notář, na základě jemu předložených dokumentů, a které osvědčuje, že byly splněny všechny úkony a formality, které musí být před přemístěním sídla provedeny, zejména, že jsou přiměřeně chráněny zájmy věřitelů a jiných osob vůči SE v souladu s požadavky stanovenými členskými státy, ve kterém má SE sídlo před přemístěním.³⁵

³⁵ Ochranu menšinových akcionářů řeší ustanovení § 12 Zákone o SE. Akcionářům, kteří hlasovali o přemístění sídla přísluší ochrana podle ustanovení obchodního zákoníku o odkoupení akcií nástupnickou společností při fúzi akciových společností, která se použijí přiměřeně s tím, že veřejný návrh smlouvy je

Přemístění sídla nabývá účinnosti dnem zápisu SE do rejstříku, který je příslušný pro nové sídlo. Zákon o SE v ustanovení § 11 požaduje, aby představenstvo anebo správní rada SE bez zbytečného odkladu po rozhodnutí valné hromady o přemístění sídla podaly návrh na zápis do obchodního rejstříku. K podání návrhu na zápis SE do tohoto rejstříku je nutné mj. předložit zmíněné osvědčení a prokázat, že byly provedeny formalities potřebné pro zápis v členském státě, ve kterém se má nacházet nové sídlo. Poté co nabude účinnosti nový zápis SE do rejstříku, oznámí tuto skutečnost rejstřík nového sídla rejstříku sídla starého. Výmaz starého zápisu se provede teprve po obdržení zmíněného oznámení. Nový zápis do rejstříku a výmaz starého zápisu z něj je třeba zveřejnit. Zveřejnění je třeba provést v příslušných národních věstnících. Jak uvádí Dědič, tak u výmazu je namísto zároveň uvést důvod výmazu. V opačném případě by informace o výmazu mohla vyvolat mylný dojem, že evropská společnost zanikla bez likvidace.³⁶ Po splnění oznamovací povinnosti v národních věstnících je třeba pro informační účely provést zveřejnění oznámení o zápisu SE do rejstříku a o výmazu z rejstříku v Úředním věstníku Evropských společenství. Toto oznámení s uvedením firmy, spisové značky zápisu, data a místa zápisu SE do rejstříku, data, místa a názvu zveřejnění, sídla SE a předmětu podnikání SE je nutné sdělit Úřadu pro úřední tisky Evropských společenství do jednoho měsíce po zveřejnění v národních věstnících. Vůči třetím osobám je zápis nového sídla účinný zveřejněním nového zápisu SE. Dokud však nebyl zveřejněn výmaz SE z rejstříku jeho předchozího sídla, mohou třetí osoby nadále považovat za sídlo předchozí sídlo SE, neprokáže – li se, že těmto třetím osobám bylo nové sídlo známo.

Na závěr je nutno zdůraznit, že shora uvedené požadavky se týkají pouze přemístění sídla SE do jiného členského státu. Pro SE, která bude mít sídlo v ČR a bude chtít přemístit své sídlo pouze v rámci ČR se použijí ustanovení Obchodního zákoníku.

Nařízení ještě stanoví, že pokud jde o veškeré spory vzniklé před okamžikem přemístění sídla SE je SE, která přemístila sídlo do jiného členského státu považována za SE se sídlem v členském státě starého sídla, i když žaloba byla podána až po přemístění sídla.

3.6 Přeměna SE na národní a.s.

Nařízení umožňuje přeměnu SE na národní akciovou společnost. Jako podmínku stanoví, že rozhodnutí o přeměně může být učiněno až po uplynutí dvou let od jejího zápisu do obchodního rejstříku a po schválení prvních dvou účetních závěrek. Tady je třeba upozornit na chybný český překlad Nařízení. Dle anglického a německého znění by mělo být „.....až po uplynutí dvou let od jejího zápisu do obchodního rejstříku nebo po schválení prvních dvou účetních závěrek“. Přeměnou nedojde k zániku společnosti ani k vytvoření nové právnické osoby. Pouze se změní právní forma společnosti.

Základním dokumentem této operace je projekt přeměny. Vypracovává jej spolu se zprávou, ve které vysvětlí a odůvodní právní a hospodářská hlediska přeměny a uvede

---

SE povinna učinit do 1 měsíce ode dne konání valné hromady, která schválila návrh přemístění zapsaného sídla. Věřitelům pak dle ustanovení § 13 Zákona o SE přísluší ochrana na základě přiměřeného ustanovení obchodního zákoníku o ochraně věřitelů při fúzi akciových společností před zápisem fúze do obchodního rejstříku s tím že oprávnění věřitelé mohou požadovat zajištění ve lhůtě 3 měsíců od zveřejnění návrhu přemístění zapsaného sídla.

³⁶ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 463

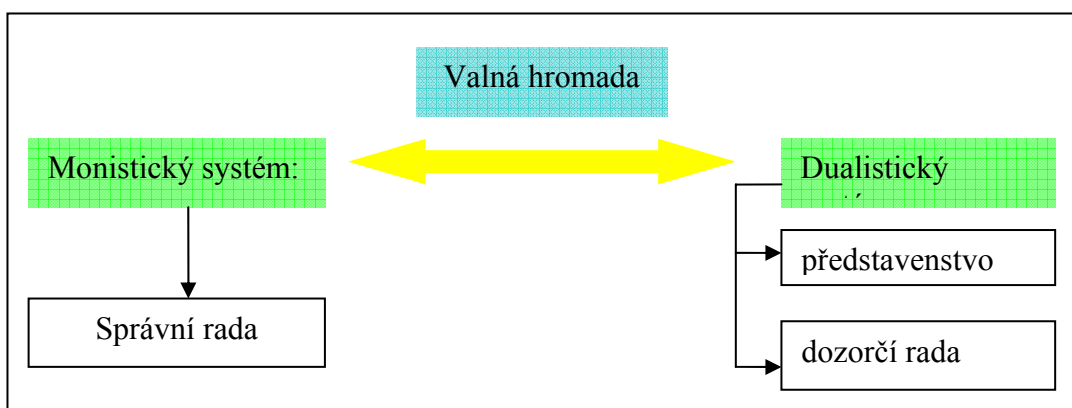
důsledky přechodu na právní formu akciové společnosti pro akcionáře a zaměstnance, správní anebo řídicí orgán. Obsahové náležitosti projektu přeměny budou stejné jako u přeměny stávající akciové společnosti na SE, a proto je nebudu znovu uvádět. O zveřejnění projektu, znalcích a valné hromadě platí to samé.

3.7 Systém organizace SE

3.7.1 Dvojitý způsob úpravy vnitřního uspořádání

Vnitřní uspořádání evropské společnosti je Nařízením a zákonem o SE upraveno dvojitým způsobem. První způsob představuje pro náš právní řád typickou formu dualistické struktury, která zahrnuje jak představenstvo, tak i dozorčí radu. Zároveň ovšem přináší novou formu vnitřního uspořádání obchodní společnosti, kterou je monistická organizační struktura. Tato forma je známá především z Francie a Itálie a je charakteristická tím, že namísto statutárního a dozorčího orgánu stojí v čele společnosti jediný orgán – správní rada. Nařízení věnuje struktuře SE ustanovení hlavy III. Zákon o SE potom hlavu IV. Nařízení upravuje zvláště monistický a dualistický systém, a zároveň obsahuje ustanovení společná pro oba systémy.

Obrázek č. 2: Vnitřní organizace Evropské společnosti

Z těchto společných ustanovení je důležité ustanovení upravující dobu, na kterou mohou být jmenováni členové orgánů společnosti. Nařízení říká, že členové orgánů společnosti jsou jmenováni na dobu stanovenou ve stanovách, nejdéle však na dobu 6 let. Nezakazují-li to stanovy mohou být členové jmenováni opětovně jednou nebo i vícekrát za sebou.

Dále je významné ustanovení, které stanoví, že členem kteréhokoli orgánu ani zástupcem člena (to pokud je členem právnická osoba, která pověří fyzickou osobu, aby vykonávala její funkce v dotyčném orgánu – nicméně český právní řád neumožňuje, aby členem představenstva nebo dozorčí rady byla právnická osoba) nesmí být osoba, která podle právních předpisů členského státu, ve kterém se nachází sídlo SE, není způsobilá být členem odpovídajícího orgánu akciové společnosti řídicí se právem tohoto členského státu nebo není způsobilá být členem odpovídajícího orgánu akciové společnosti řídicí se právem členského státu v důsledku soudního anebo správního

rozhodnut vydaného v tomto členském státě. Nařízení dále umožňuje, aby stanovy SE v souladu s právními předpisy daného členského státu stanovily zvláštní podmínky pro způsobilost členů orgánů evropské společnosti.

Ze společných ustanovení týkajících se členů orgánů evropské společnosti je třeba uvést i ustanovení článku 49 Nařízení, které zakazuje členům orgánů SE i poté, co přestanou zastávat funkci, sdělovat informace o SE, jejichž šíření by mohlo poškodit zájmy SE, s výjimkou případů, ve kterých předání informací požadují nebo povolují vnitrostátní právní předpisy vztahující se na akciové společnosti nebo ve kterých je sdělení ve veřejném zájmu.

Společně je též upravena odpovědnost členů řídicích, dozorčích a správních orgánů SE. Odpovědnost za ztrátu nebo škodu, která vznikla SE v důsledku jim uložených právních, povinností vyplývajících ze stanov nebo jiných povinností, se řídí předpisy vztahujícími se na akciové společnosti v členském státě, ve kterém se nachází sídlo SE.

Zbytek společných ustanovení se týká pravidel pro usnášení schopnost a rozhodování v orgánech SE a stanoví pravidlo pro schvalování jednání řídicího orgánu dozorčí radou.

3.7.2 Valná hromada

Valná hromada rozhoduje o záležitostech, ve kterých má výlučnou pravomoc na základě Nařízení a právních předpisů členského státu, ve kterém se nachází sídlo SE. Kromě těchto záležitostí rozhoduje valná hromada o záležitostech, pro které svěřují pravomoc valné hromadě akciové společnosti právní předpisy členského státu sídla SE nebo stanovy SE v souladu s nimi.

Mezi pravomoci, které valné hromadě SE svěřuje Nařízení patří např.:

- a) schválení projektu fúze dle ustanovení článku 23 Nařízení,
- b) schválení projektu založení holdingové SE dle ustanovení článku 32 Nařízení,
- c) rozhodnutí o změně stanov dle ustanovení článku 59 Nařízení,
- d) rozhodnutí o přemístění sídla dle ustanovení článku 8 Nařízení atd.

Mezi pravomoci, které valné hromadě SE svěřuje Nařízení patří např.:

- a) stanoví-li tak stanovy dualistické SE, volí valná hromada a odvolává členy představenstva dle ustanovení § 23 Zákona o SE,
- b) rozhoduje o přemístění sídla SE dle ustanovení § 10 Zákona o SE,
- c) schvalování smluv dle ustanovení § 33 Zákona o SE.

Mezi pravomoci, které valné hromadě SE svěřuje obchodní zákoník patří např.:

- a) rozhodování o zvýšení či snížení základního kapitálu nebo o pověření představenstva podle § 210 či o možnosti započtení peněžité pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kursu,
- b) rozhodnutí o snížení základního kapitálu a o vydání dluhopisů podle § 160,
- c) schválení řádné nebo mimořádné účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky a v zákonem stanovených případech i mezitímní účetní závěrky, rozhodnutí o

- rozdělení zisku nebo o úhradě ztráty a stanovení tantiém,
- d) rozhodování o odměňování členů představenstva a dozorčí rady,
  - e) rozhodnutí o kótaci účastnických cenných papírů společnosti podle zvláštního právního předpisu a o jejich vyřazení z obchodování na oficiálním trhu,
  - f) rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací, jmenování a odvolání likvidátora, včetně určení výše jeho odměny, schválení návrhu rozdělení likvidačního zůstatku.

Valná hromada se koná nejméně jednou v kalendářním roce do šesti měsíců po skončení účetního období, pokud právní předpisy členského státu sídla SE nestanoví častější konání. První valná hromada se musí konat do 18 měsíců po vzniku SE. Svolávat valnou hromadu může dle ustanovení § 54 Nařízení řídící, správní, dozorčí či jiný orgán příslušný k tomu v souladu s právními předpisy členského státu sídla SE. Těmito předpisy se řídí i způsob svolávání valné hromady. Pro případ SE se sídlem v ČR se uplatní právní úprava obsažená v § 184 Obchodního zákoníku. Valnou hromadu svolává představenstvo. Činí tak pozvánkou anebo oznámením o jejím svolání způsobem určeným zákonem anebo stanovami. Pokud společnost vydala akcie na jméno, zašle představenstvo pozvánku všem akcionářům na adresu sídla anebo bydliště uvedenou v seznamu akcionářů nejméně 30 dní před konáním valné hromady. Vydala-li společnost akcie na majitele, tak v této lhůtě uveřejní představenstvo oznámení o konání valné hromady v Obchodním věstníku a jiným vhodným způsobem uvedeným stanovami, nejméně však v jednom celostátně distribuovaném deníku určeném ve stanovách. Ustanovení § 184 odst. 5 a 8 Obchodního zákoníku stanoví obsahové náležitosti této pozvánky.

Domáhat se svolání valné hromady a určit pořad jejího jednání může i jeden nebo více akcionářů, kteří disponují společně akciemi představujícími alespoň 10% upsaného základního kapitálu. Nařízení dává možnost upravit ve stanovách SE nižší procentní podíl. Stejná možnost je dána i vnitrostátním právním předpisům za stejných podmínek, jaké platí pro akciové společnosti. Jelikož ustanovení § 43 zákona o SE zakotvilo pro akcionáře právo žádat o svolání valné hromady a určení pořadu jejího jednání za stejných podmínek jaké vyžaduje Obchodní zákoník, uplatní se procentní podíl stanovený v ustanovení § 181 odst. 1 Obchodního zákoníku. U SE, jejíž základní kapitál je vyšší než 100.000 000 Kč má tuto možnost akcionář nebo akcionáři, kteří mají akcie, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota přesahuje 3% základního kapitálu a u SE, jejíž základní kapitál činí 100.000.000,- Kč a méně, se jedná o akcionáře, který má (kteří mají) akcie, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota přesahuje 5% základního kapitálu. Valná hromada svolávaná těmito tzv. minoritními akcionáři se musí konat do dvou měsíců. Nestane-li se tak, může soud nebo správní úřad příslušný podle sídla SE nařídit, aby byla valná hromada svolána anebo k jejímu svolání zmocnit akcionáře, kteří podali žádost o její svolání.

Rozhodnutí valné hromady se přijímají prostou většinou, pokud Nařízení anebo právní předpisy členského státu sídla SE nevyžadují vyšší většinu. Vyšší, tedy dvoutřetinovou většinu Nařízení vyžaduje pro změnu stanov, ale opět pouze za předpokladu, že právní předpisy členského státu sídla SE nevyžadují nebo neumožňují většinu vyšší. Členskému státu je zároveň dána možnost vyžadovat pouze prostou většinu, je-li zastoupena polovina upsaného základního kapitálu. V návaznosti na výše uvedené se

také uplatní např. ustanovení § 186 odst. 2 Obchodního zákoníku, které stanoví, že např. při rozhodování o zvýšení či snížení základního kapitálu nebo o pověření představenstva podle § 210 Obchodního zákoníku či o možnosti započtení peněžité pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kursu, se vyžaduje souhlas 2/3 hlasů přítomných akcionářů. Nutno zmínit, že náš Obchodní zákoník pro některá rozhodnutí valné hromady vyžaduje i přítomnost určitého počtu akcionářů. Mezi odevzdané hlasy se podle Nařízení nepočítají hlasy, které jsou spojené s akciemi, jejichž majitel se nezúčastnil hlasování, zdržel se hlasování nebo odevzdal prázdný nebo neplatný hlasovací lístek.

Posledním požadavkem ohledně valné hromady stanoveným Nařízením je to, že existují-li v SE dva anebo více druhů akcií, tak potom podléhá každé rozhodnutí valné hromady zvláštnímu hlasování každé skupiny akcionářů, jejichž práv se toto rozhodnutí týká. Je-li vyžadována pro rozhodnutí valné hromady většina, pak se tato většina vyžaduje i u zvláštního hlasování každé skupiny akcionářů, jejichž zvláštních práv se toto rozhodnutí týká. Dědič v této souvislosti upozorňuje na nesrovnalost českého překladu rozhodnutí, a dospívá k zužujícímu výkladu. Oddělené hlasování je potom dle tohoto výkladu třeba tam, nikoliv kde se rozhodnutí týká práv těchto akcionářů, ale tam kde se jich negativně týká.³⁷

3.7.3 Dualistický systém

Nařízení věnuje dualistickému systému články 39 až 42. Jak jsem uvedla v úvodu této části mé práce pojednávající o vnitřní struktuře SE, o dualistickém systému hovoříme v případě, že společnost má jak představenstvo tak i dozorčí radu. Nařízení nicméně nepoužívá pojmu představenstvo, ale hovoří o řídicím orgánu. Zákon o SE zase hovoří jen o představenstvu.

Představenstvo

Představenstvo odpovídá za řízení SE. Tuto pravomoc mu svěruje Nařízení. Ostatní jeho činnost se bude řídit úpravou obsaženou v Obchodním zákoníku. Tak zejména podle ustanovení § 191 Obchodního zákoníku je oprávněno jednat jménem společnosti, rozhoduje o všech záležitostech společnosti, pokud nejsou vyhrazeny do působnosti valné hromady nebo dozorčí rady, zabezpečuje obchodní vedení, včetně řádného vedení účetnictví společnosti. Dále předkládá valné hromadě ke schválení účetní závěrku a návrh na rozdělení zisku a úhradu ztráty v souladu se stanovami společnosti a dále předkládá zprávu o podnikatelské činnosti a o stavu jejího majetku.

Členskému státu je dána možnost, aby stanovil, že generální ředitel či ředitelé odpovídají za běžné či každodenní vedení společnosti za stejných podmínek, jaké platí pro akciové společnosti se sídlem na jeho území. Jelikož náš obchodní zákoník takovéto svěření působnosti představenstva nezná, nebude SE se sídlem v ČR takováto možnost využita.

Členy představenstva jmenuje dozorčí rada. Nařízení převzalo tzv. německý model. Nicméně zákonem o SE bylo využito možnosti dané Nařízením, aby stanovy SE určily, že členy představenstva dualistické společnosti volí a odvolává valná hromada. Kdo

---

³⁷ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 319

může být členem představenstva jsem uvedla již výše, když jsem se zabývala společnými ustanoveními pro oba systémy.

Nařízení stanoví, že nikdo nesmí být současně členem představenstva i dozorčí rady téže SE. Dozorčí rada však může jmenovat jednoho ze svých členů, aby jednal jako člen představenstva v případě, že toto místo není obsazeno. Po tuto dobu se pozastaví funkce dotyčné osoby jako člena dozorčí rady. Opět zákonem o SE bylo využito zmocnění Nařízením tuto dobu omezit. Tento člen dozorčí rady může podle ustanovení § 24 zákona o SE vykonávat funkci člena představenstva pouze do doby konání nejbližšího jednání orgánu, do jehož působnosti náleží volba či jmenování nového člena představenstva. Tento orgán je povinen na nejbližším jednání zvolit či jmenovat nového člena představenstva. Nebude-li nový člen představenstva zvolen či jmenován, tak oprávnění člena dozorčí rady vykonávat funkci člena představenstva tímto dnem zaniká a za podmínek stanovených obchodním zákoníkem jmenuje chybějícího člena soud.

Počet členů představenstva je ponechán na stanovách SE. Stanovám je navíc umožněno, aby pouze určily pravidla pro stanovení počtu členů představenstva. Na členském státu je ponecháno, aby stanovil nejnižší nebo nejvyšší počet členů představenstva. Zákonem o SE nebylo této možnosti využito a omezení ani dolní ani horní hranice nebylo stanoveno. Tím je umožněno, aby SE měla jen jednočlenné představenstvo. Akciové společnosti je tato možnost dána pouze v případě, že jde o společnost s jediným akcionářem.

Dozorčí rada

Dozorčí rada dohlíží na činnost představenstva. Jak stanoví Nařízení v článku 40 odst. 1, není oprávněna sama řídit SE. Představenstvo informuje dozorčí radu nejméně jednou za tři měsíce o průběhu a předpokládaném vývoji podnikání SE a také jí podává neprodleně informace o událostech, které by mohly mít na SE významný vliv. Dozorčí orgán může od představenstva požadovat, aby mu poskytl jakékoliv informace potřebné pro výkon její kontrolní funkce. Zákon o SE využil zmocnění v ustanovení článku 41 odst. 3 Nařízení a upravil právo každého člena dozorčí rady požadovat na představenstvu informace, pokud je to nezbytné pro jeho činnost v dozorčí radě a je-li to v důležitém zájmu společnosti. V případě, že vznikne spor o právu na informace člena dozorčí rady, tak na návrh tohoto člena anebo představenstva rozhodne soud. Dozorčí orgán je oprávněn provést nebo nechat provést jakákoliv šetření potřebná k výkonu jeho povinností. Toto individuální právo na informace se v praxi uplatní v případech důležitého zájmu společnosti. Jde o případy, kdy se poskytnutí informace jeví jako nezbytné pro tazatelovu činnost v dozorčí radě. Ustanovení směřuje zejména na situace, ve kterých je dozorčí rada nečinná a řádný výkon funkce vyžaduje individuální zásah. Nařízení rovněž zakotvuje právo každého člena dozorčí rady se dozvědět veškeré dozorčí radě podané informace.

Členy dozorčí rady jmenuje valná hromada. Stejně tak jako u představenstva, i u dozorčí rady Nařízení stanoví, že počet členů nebo pravidla pro jeho stanovení uvádějí stanovy SE a opět je na členském státu ponecháno, aby stanovil nejnižší nebo nejvyšší počet členů dozorčí rady.

Dozorčí rada ze svého středu volí předsedu. V případě, že polovinu členů dozorčí rady jmenují zaměstnanci, může být za předsedu zvolen pouze člen jmenovaný valnou hromadou akcionářů.

3.7.4 Monistický systém

Již výše jsem zmínila, že právní řád ČR monistickou strukturu vnitřního uspořádání akciové společnosti dříve neznal. Důvodem proč Nařízení obsahuje jak úpravu monistické tak dualistické struktury byla neschopnost členských států opustit své tradiční představy o vnitřní struktuře orgánů společnosti, když zejména Velká Británie hájila monistický a SRN prosazovala dualistický systém.³⁸ Na základě Nařízení musela potom i Česká republika přijmout do svého právního řádu úpravu monistické struktury pro evropskou společnost.

Jaký způsob vnitřního uspořádání si společnost zvolí závisí na rozhodnutí jejích zakladatelů. Je pravděpodobné, že jednodušší monistická struktura vnitřní organizace bude zřejmě výhodnější pro menší společnosti, jelikož se tím ušetří část nákladů, které by vyžadoval jinak pro nás klasický dualistický systém.

Nařízení v rámci monistického systému hovoří o tzv. správní radě. Ta je oprávněna k řízení SE. Počet členů správní rady anebo pravidla pro jeho stanovení uvádějí stanovы SE. Naš zákon o SE stanoví jako minimální počet členů 3 členy. Na stanovách ponechává, aby určily maximální počet, ten však nesmí překročit 18 členů. Členem, dle našeho zákona může být pouze osoba fyzická, která splňuje podmínky stanovené Obchodním zákoníkem pro členství v představenstvu akciové společnosti. Zároveň zákon o SE limituje počet správních rad, ve kterých může fyzická osoba být členem. Jedna fyzická osoba nemůže být současně členem více než pěti správních rad nebo představenstev SE nebo a.s. Členy správní rady jmenuje valná hromada. Stanovami mohou být jmenováni členové první správní rady. Funkci statutárního orgánu vykonává předseda správní rady, který je zároveň generální ředitelem anebo generální ředitel.

Správní rada volí ze svých členů předsedu. Volební období předsedy nesmí přesáhnout délku jeho funkčního období jako člena správní rady. Ze své funkce může být odvolán správní radou kdykoliv za předpokladu, že nadpoloviční většina počtu hlasů požadujících odvolání patří členům správní rady zvoleným valnou hromadou. Předseda správní rady reprezentuje správní radu, organizuje a řídí její činnost a podává zprávy o její činnosti valné hromadě. Zároveň také dohlíží na dobré fungování orgánů evropské společnosti a sleduje, zda členové správní rady jsou schopni řádně vykonávat svou funkci. Předsedovi náleží za podmínek uvedených níže též obchodní vedení. Správní rada může přiznat předsedovi správní rady oprávnění, aby v rámci celkové částky, kterou určí, poskytoval jménem evropské společnosti ručení, avaly a jiná zajištění, a to za podmínek uvedených v ustanovení § 41 zákona o SE.

Správní rada se schází v intervalech upravenými stanovami, nejméně však jednou za tři měsíce, aby projednala průběh a předpokládaný vývoj podnikání SE. Není-li svolána po dobu delší než tři měsíce, mohou jí dle ustanovení zákona o SE členové tvořící alespoň jednu třetinu všech členů správní rady svolat sami. Stanovы upraví rovněž pravidla pro svolání a usnášení správní rady. Určí také pravidla pro vedení evidence přítomných, pořizování zápisů ze schůzí a formu a náležitosti rozhodnutí správní rady. Zákon o SE stanoví, že pokud není správní rada svolána po dobu delší než dva měsíce, může požádat nejméně jedna třetina členů správní rady jejího předsedu, aby svolal správní

³⁸ Dvořák, T. Akciová společnost a Evropská akciová společnost, Praha: ASPI, a.s., 2005, str. 544

radu s programem, který navrhovatelé určí. Právo kdykoliv žádat, aby správní rada byla takto svolána náleží generálnímu řediteli. Každý člen má právo se dozvědět veškeré orgánu předané informace. K účasti na schůzích správní rady musí být vždy přizván generální ředitel, a určí-li to stanovy, také delegovaní ředitelé.

Asistenci generálnímu řediteli jsou pověřeni delegovaní ředitelé. Mohou jimi být fyzické osoby, které na návrh generálního ředitele jmenuje správní rada. Maximální počet určí stanovy, zákon však stanoví, že tento počet nesmí převýšit 5 členů.

Jak bylo uvedeno výše náleží předsedovi nebo jiné fyzické osobě jmenované správní radou – generálnímu řediteli – obchodní vedení společnosti. Správní rada zvolí za podmínek stanovených stanovami jednu z uvedených možností a o této skutečnosti informuje akcionáře a třetí osoby zápisem do obchodního rejstříku. Návrh na takový zápis podává předseda správní rady.

V případě, že je evropská společnost řízena předsedou – generálním ředitelem, platí pro něj i ustanovení o generálním řediteli. Postavení generálního ředitele a delegovaných ředitelů se řídí ustanovením § 66 Obchodního zákoníku a dalšími ustanoveními o orgánech akciové společnosti. Na základě použití ustanovení § 66 Obchodního zákoníku může generální ředitel ze své funkce odstoupit a je jeho povinností oznámit své odstoupení správní radě. Generální ředitel může být správní radou odvolán. Dojde-li k odvolání bez vážného důvodu, vznikne generálnímu řediteli právo na odškodnění, ledaže byl generální ředitel současně předsedou správní rady. Zákon o SE zakazuje u SE se sídlem na území ČR, aby jedna fyzická osoba vykonávala současně více než jednu funkci generálního ředitele. Je ovšem možné vykonávat druhý mandát v evropské společnosti ovládané evropskou společností, v níž je vykonáván první mandát, nejsou-li akcie ovládané evropské společnosti registrované. Zákon o SE stanoví sankci za porušení těchto povinností. Každý, kdo poruší povinnosti ohledně zákazu současného výkonu více funkcí generálního ředitele, je povinen odstoupit z jedné z funkcí do tří měsíců od svého zvolení nebo jmenování, které způsobilo takové porušení. Marným uplynutím lhůty zaniká funkce později nabytá a současně vzniká povinnost vrátit odměnu obdrženu za výkon této funkce. Platnost usnesení, na jejichž přijetí se generální ředitel podílel není dotčena. Vztah mezi evropskou společností a generálním ředitelem se řídí přiměřeně ustanoveními o mandátní smlouvě, pokud ze smlouvy o výkonu funkce, byla-li uzavřena nebo ze zákona nevyplývá jiné určení práv a povinností. Smlouva o výkonu funkce musí mít písemnou podobu a musí být schválena valnou hromadou. Odměnu generálního ředitele a delegovaných generálních ředitelů určí správní rada.

Generální ředitel vykonává obchodní vedení SE. Svou působnost vykonává v rámci předmětu podnikání SE, s výjimkou působnosti, kterou Nařízení Rady nebo zákon výslovně přiznává valné hromadě a správní radě. Generální ředitel jedná jménem SE navenek ve všech věcech. Omezení působnosti generálního ředitele uvedená ve stanovách anebo na základě rozhodnutí správní rady, jsou vůči třetím osobám neúčinná.

Správní rada vykonává v rámci SE působnost v následujících věcech :

- a) určuje orientaci činnosti SE a dohlíží na její realizaci,
- b) s výjimkou působnosti výslovně svěřené valné hromadě a v rámci předmětu podnikání se může zabývat kteroukoli zásadní otázkou významnou pro dobré

fungování evropské společnosti a prostřednictvím svých usnesení řídí záležitosti těchto otázek se týkající,

- c) může jednat jménem evropské společnosti navenek ve všech věcech, přičemž ve vztahu k třetím osobám je evropská společnost vázána jednáním správní rady, i když překročí předmět podnikání evropské společnosti, ledaže jde o jednání, které překračuje působnost, kterou správní radě svěřuje nebo dovoluje svěřit zákon. Omezení jednatelského oprávnění správní rady vyplývající z rozhodnutí orgánů evropské společnosti není možno uplatňovat vůči třetím osobám, i když byla zveřejněna,
- d) uskutečňuje kontroly a ověření řízení evropské společnosti, jejího hospodaření a provozu podniku, které považuje za účelné,
- e) schvaluje ručení, avaly a jiná zajištění poskytované evropskými společnostmi, které nejsou bankami nebo finančními institucemi, a to za podmínek uvedených v ustanovení § 41 odst. 2 až 5 zákona o SE,
- f) může rozhodnout o přemístění zapsaného sídla evropské společnosti v rámci jednoho kraje nebo v rámci sousedních krajů s podmínkou dodatečného schválení nejbližší příští valnou hromadou,
- g) předem schvaluje každou dohodu nebo smlouvu uzavřenou přímo nebo prostřednictvím jiného mezi monistickou evropskou společností a jejím generálním ředitelem nebo delegovaným generálním ředitelem nebo předsedou či členem její správní rady nebo akcionářem, který disponuje více než 5 % hlasovacích práv, nebo ovládající osobou, nejde-li o běžné smlouvy a dohody uzavřené za obvyklých podmínek,
- h) předem schvaluje dohody a smlouvy, na kterých je osoba uvedená pod písm. g) přímo zainteresovaná, nejde-li o běžné smlouvy a dohody uzavřené za obvyklých podmínek,
- i) předem schvaluje rovněž smlouvy a dohody, které mají být uzavřeny mezi monistickou evropskou společností a jinou osobou, jestliže generální ředitel, delegovaný generální ředitel, předseda nebo člen správní rady monistické evropské společnosti je majitelem jejího podniku, neomezeně ručícím společníkem, členem řídicího nebo dozorčího orgánu nebo v obecném smyslu vedoucím podnikem této osoby, nejde-li o běžné smlouvy a dohody uzavřené za obvyklých podmínek.

Osoba zainteresovaná na uzavření smlouvy nebo dohody podle výše uvedených písmen g), h), i) musí informovat předsedu správní rady bez zbytečného odkladu poté, co se dozví o tom, že smlouva nebo dohoda má být uzavřena. Hlasování správní rady o jejím schválení se nezúčastní a její hlas se nezapočítává do kvóra a potřebné většiny. V souvislosti s těmito smlouvami upravuje zákon o SE informační povinnost předsedy správní rady.

Členům správní rady je zakázáno uzavírat s evropskou společností smlouvy o poskytnutí půjčky nebo úvěru ve prospěch těchto členů nebo jakékoli jiné smlouvy, jejichž předmětem by bylo obdobné plnění. Evropská společnost nesmí uzavřít smlouvu, jejímž předmětem by bylo zajištění závazků členů správní rady vůči třetím osobám ani žádnou formou poskytnout takové zajištění. Smlouvy uzavřené v rozporu

s tímto ustanovením jsou neplatné. Stejný zákaz platí též pro generálního ředitele a uplatní se rovněž vůči osobám blízkým a vůči každému, kdo působil jako prostředník pro výše uvedené osoby.

Správní rada může svěřit jednomu nebo několika svým členům nebo akcionářům nebo jiným osobám zvláštní oprávnění týkající se jednoho nebo několika určených předmětů působnosti. Může také rozhodnout o vytvoření výborů pověřených studiem otázek, které správní rada nebo její předseda přenechá jejich zkoumání. Přitom správní rada určí složení a působnost výborů, které působí v rámci její odpovědnosti.

4 Srovnání se zahraniční právní úpravou

Z výkladu první kapitoly této práce vyplývá, že to není pouze Nařízení, které upravuje poměry evropské společnosti, v mnohých ustanoveních totiž odkazuje na právo členských států. Důsledkem toho nebude evropská společnost v každém členském státě stejná. Nařízení zakotvuje zejména způsob jejího vzniku, kdežto její fungování se bude řídit především právními předpisy státu sídla SE. Lze říci, že úprava evropské společnosti je jakýmsi hybridem mezi komunitární úpravou této obchodní společnosti a úpravou obchodní společnosti dle práva členského státu, ve kterém bude mít SE sídlo. Vzhled k tomu, že těžiště této práce spočívá ve vymezení způsobů vzniku SE, zaměřím se v této kapitole na některé odlišnosti vyskytující se při vzniku SE.

4.1 Odlišnost v ověřování legality fúze.

Jak jsem již uvedla v pojednání o vzniku SE fúzí, dle ustanovení článku 26 Nařízení přezkoumá soulad fúze s právem, pokud jde o část postupu týkajícího se provedení fúze a založení SE, soud, notář, nebo jiný úřad příslušný pro přezkoumání tohoto hlediska souladu fúzí akciových společností s právem v členském státě, ve kterém se má nacházet navrhované sídlo SE. Nařízení ponechává na státech, aby určily, který orgán přezkoumání provede.

Zajímavý je v tomto ohledu přístup Francie, kde byl tento přezkum, jak vyplývá ze zprávy HEC Europe institutu³⁹, svěřen nikoliv jedné, ale rovnou dvěma autoritám. Těmito autoritami jsou soudní úředník obchodního soudu, který je běžně kompetentní k operacím tohoto typu a dále notář. Soudní úředník zkoumá jednotlivé části procesu týkající se každé zúčastněné společnosti a notář skutečný průběh celé fúze. Soudní úředník vydá nejprve zúčastněné společnosti osvědčení, které potvrzuje, že společnost splnila požadované formalities. Poté notář přezkoumá toto osvědčení předložená úředníkem obchodního soudu a dále přezkoumává též „shodnost“ přijatého projektu fúze, zákonitost dohody ohledně práv udělených SE akcionářům se zvláštními právy a majitelům cenných papírů jiných než akcie, a soulad s dalšími požadavky vztahujícími se na fúzi dle národního práva a zapojení zaměstnanců do záležitostí SE. Ve Francii ohledně tohoto postupu proběhla již řada debat. Odborníci z oblasti práva a také samotné společnosti namítají, že notáři na rozdíl od jejich protějšků např. v Německu nebo Itálii, nemají s fúzemi velkou zkušenost, a že tato jejich kontrola komplikuje celý proces, v němž úspěch závisí na udržení kontroly nad časovým průběhem celé operace. Soudní úředníci zase reagují negativně na ustanovení, které jak se zdá ignoruje efektivnost jimi provedené kontroly.

V České republice, jak už bylo v této práci zmíněno, přísluší právo přezkumu souladu s ustanovením § 16 zákona o SE notáři.

---

³⁹ Noëlle Renoir, *The Societas Europaea or SE, The new european company*, HEC Europe Institute, French Ministr of Justis, 2007

4.2 Nesouhlas s fúzí

Rozdíly lze také spatřit v úpravě možnosti akcionářů a některých veřejných institucí odporovat fúzi. Nařízení v ustanovení článku 24 odst. 2 stanoví, že členské státy mohou v případě fúzujících společností, které se řídí jejich právem, přijmout předpisy k zajištění vhodné ochrany menšinových akcionářů, kteří s fúzí nesouhlasí. Stejně tak jako je minoritním akcionářům umožněno vyslovit nesouhlas s fúzí směřující ke vzniku SE, některé členské státy umožňují těmto menšinovým akcionářům požadovat, aby SE odkoupila jejich akcie. Francie minoritním akcionářům toto právo nepřiznává (tuto možnost dává pouze v případě přemístění zapsaného sídla SE).

Odkup akcií menšinových akcionářů, kteří hlasovali proti projektu fúze české právo připouští a podle ustanovení §17 odst. 3 zákona o SE se ochrana menšinových akcionářů zúčastněné společnosti se sídlem na území České republiky, kteří hlasovali proti projektu fúze bude přiměřeně řídit úpravou odkoupení akcií nástupnickou společností podle Obchodního zákoníku.

Nařízení v ustanovení článku 19 navíc členským státům umožňuje, aby zakotvily do svých právních řádů společnostem zákaz zúčastnit se založení SE prostřednictvím fúze, pokud s tím některý z příslušných orgánů tohoto členského státu vyjádří nesouhlas. Zmíněný nesouhlas musí být vysloven před vydáním osvědčení. Přípustný je ovšem pouze z důvodů veřejného zájmu a musí být možné jej soudně přezkoumat.

Ve Francii oprávnění vyslovit zákaz přísluší státnímu zástupci a potom Úřadu pro finanční trhy (Autorité des Marchés Financiers, AMF), jestliže se fúze týká společností zabývajících se správou portfolia akreditovaných ve Francii, Výboru pro licencování finančních institucí a investičních poradců (Comité des Etablissements de Crédit et des Entreprises d'Investissement, CECEI) týká-li se bank a Výboru pro pojišťovací společnosti (Comité des Entreprises d'Assurance, CEA) týká-li se pojišťoven. Tyto instituce mohou zablokovat fúzi už jen z důvodu svého poslání, tzn. chránit zájmy investorů (v případě AMF), vkladatelů (v případě CECEI) a pojištěnců (v případě CEA).

V České republice by orgánem, který vysloví zákaz fúze, mohl být např. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže do jehož působnosti může spojení soutěžitelů, k němuž dojde v rámci fúze, spadat. Přestože právní úprava SE má základ v komunitárním právu, nezakládá tato skutečnost automatickou aplikaci komunitárního soutěžního práva. Nedojde-li v rámci fúze ke spojení soutěžitelů, s parametry uvedenými v Nařízení o kontrole spojování soutěžitelů nespadá takové spojení do působnosti Evropské komise. Takové spojení soutěžitelů však může podléhat působnosti soutěžních úřadů jednotlivých členských zemí EU.

5 Problémy praktické aplikace evropské společnosti v českém a evropském obchodním právu

5.1 Zapojení zaměstnanců

Pokud mohu soudit z vlastní zkušenosti s fúzí do SE, představuje nejproblematičtější část celého procesu postup k vyřešení zapojení zaměstnanců do záležitostí SE.

Ustanovení článku 12 odst. 3 Nařízení zakazuje zápis evropské společnosti do obchodního rejstříku dokud nebyla uzavřena dohoda o zapojení zaměstnanců podle článku 4 Směrnice nebo dokud nebylo přijato rozhodnutí podle čl. 3 odst. 6 Směrnice nebo dokud neuplynula doba vyjednávání podle článku 5 Směrnice, aniž bylo dosaženo dohody.

Směrnice byla Českou republikou implementována zákonem o SE, a to konkrétně v jeho druhé části.

V rámci procesu fúze české a nizozemské akciové společnosti, bylo třeba vyřešit proces vedoucí k zapojením zaměstnanců. Zapojením zaměstnanců Směrnice rozumí mechanismus, včetně informování, projednání a účasti, pomocí něhož mohou zástupci zaměstnanců ovlivňovat rozhodnutí, která mají být ve společnosti přijata.

Pod pojmem informování se rozumí informování orgánu zastupujícího zaměstnance nebo zástupců zaměstnanců příslušným orgánem SE o záležitostech, které se týkají samotné SE a kterékoliv z jejích dceřiných společností nebo závodů nacházejících se v jiném členském státě nebo závodů nacházejících se v jiném členském státě nebo které překračují pravomoci rozhodovacích orgánů v jednotlivém členském státě. Informování musí být provedeno v době, způsobem a o obsahu, které umožňují zástupcům zaměstnanců, aby důkladně posoudili možný dopad a případně připravili projednání s příslušným orgánem SE.

Projednáním je třeba rozumět dialog a výměnu názorů mezi orgánem zastupujícím zaměstnance nebo zástupci zaměstnanců a příslušným orgánem SE. Pod účastí se potom rozumí vliv orgánu zastupujícího zaměstnance nebo zástupců zaměstnanců na záležitosti společnosti prostřednictvím (i) práva volit nebo jmenovat některé členy dozorčího nebo správního orgánu společnosti nebo (ii) právo doporučovat nebo zamítat jmenování některých nebo všech členů dozorčího anebo správního orgánu společnosti.

Nezbytné kroky pro zahájení jednání se zástupci zaměstnanců společností o úpravách zapojení zaměstnanců v SE, včetně poskytnutí informací o totožnosti zúčastněných společností, dotyčných dceřiných společností nebo závodů o počtu jejich zaměstnanců, je třeba učinit co nejdříve po zveřejnění podmínek fúze.

K tomuto účelu je třeba zřídit zvláštní vyjednávací výbor zastupující zaměstnance zúčastněných společností a dotyčných dceřiných společností nebo závodů. Směrnice obsahuje pravidla pro jeho vytvoření. Při volbě nebo jmenování členů zvláštního vyjednávacího výboru musí být zajištěno,

- i) aby tito členové byli zvoleni nebo jmenováni v poměru k počtu zaměstnanců, které zaměstnávají zúčastněné společnosti a dotyčné dceřiné společnosti a závody v každém členském státě, tak, že se pro každý členský stát přidělí

jedno křeslo na podíl zaměstnanců zaměstnaných ve zmíněném členském státě rovnající se 10 % nebo zlomku tohoto procenta z celkového počtu zaměstnanců zaměstnaných zúčastněnými společnostmi a dotyčnými dceřinými společnostmi nebo závody ve všech členských státech dohromady;

- ii) aby v případě SE vytvořené fúzí bylo přítomno tolik dalších doplňujících členů z každého členského státu, kolik je zapotřebí k zajištění toho, aby zvláštní vyjednávací výbor zahrnoval nejméně jednoho člena zastupujícího každou zúčastněnou společnost, která je v uvedeném členském státě zapsána do rejstříku a má zde zaměstnance a která má zaniknout jako samostatná právnická osoba v důsledku zapsání SE do rejstříku, pokud
- počet těchto doplňujících členů nepřekračuje 20 % počtu členů jmenovaných na základě bodu i) a
  - složení zvláštního vyjednávacího výboru nepovede ke dvojímu zastoupení dotyčných zaměstnanců.

Pokud je počet těchto společností vyšší než počet doplňujících členů podle prvního pododstavce, přidělí se tato doplňující křesla společnostem v různých členských státech v sestupném pořadí podle počtu zaměstnanců, které zaměstnávají.

Pokud jde o způsob, který má být použit pro volbu nebo jmenování členů zvláštního vyjednávacího výboru, nechává Nařízení na členských státech, aby jej určily pokud jde o zaměstnance, kteří mají být zvoleni nebo jmenováni na jejich území. Je-li to možné, tito členové musí zahrnovat nejméně jednoho zástupce z každé zúčastněné společnosti, která má zaměstnance v dotyčném členském státě. Tato opatření ovšem nesmějí zvyšovat celkový počet členů.

O zapojení zaměstnanců v SE uzavřou zvláštní vyjednávací výbor a příslušné orgány zúčastněných společností písemnou dohodu. Za tímto účelem příslušné orgány zúčastněných společností jsou povinny uvědomit zvláštní vyjednávací výbor o plánu založit SE a o skutečném průběhu zakládání až do okamžiku zápisu SE do rejstříku. Jednání se zahajují, jakmile je zvláštní vyjednávací výbor zřízen a mohou trvat až šest měsíců. Strany se nicméně mohou společně dohodnout na prodloužení jednání až na dobu jednoho roku od jeho zřízení.

Zvláštní vyjednávací výbor může rozhodnout kvalifikovanou většinou hlasů o nezahájení jednání nebo ukončení již zahájených jednání a o použití úpravy o informování a projednání se zaměstnanci platné v členských státech, ve kterých má SE zaměstnance. Tímto rozhodnutím se zastavuje postup k uzavření dohody.

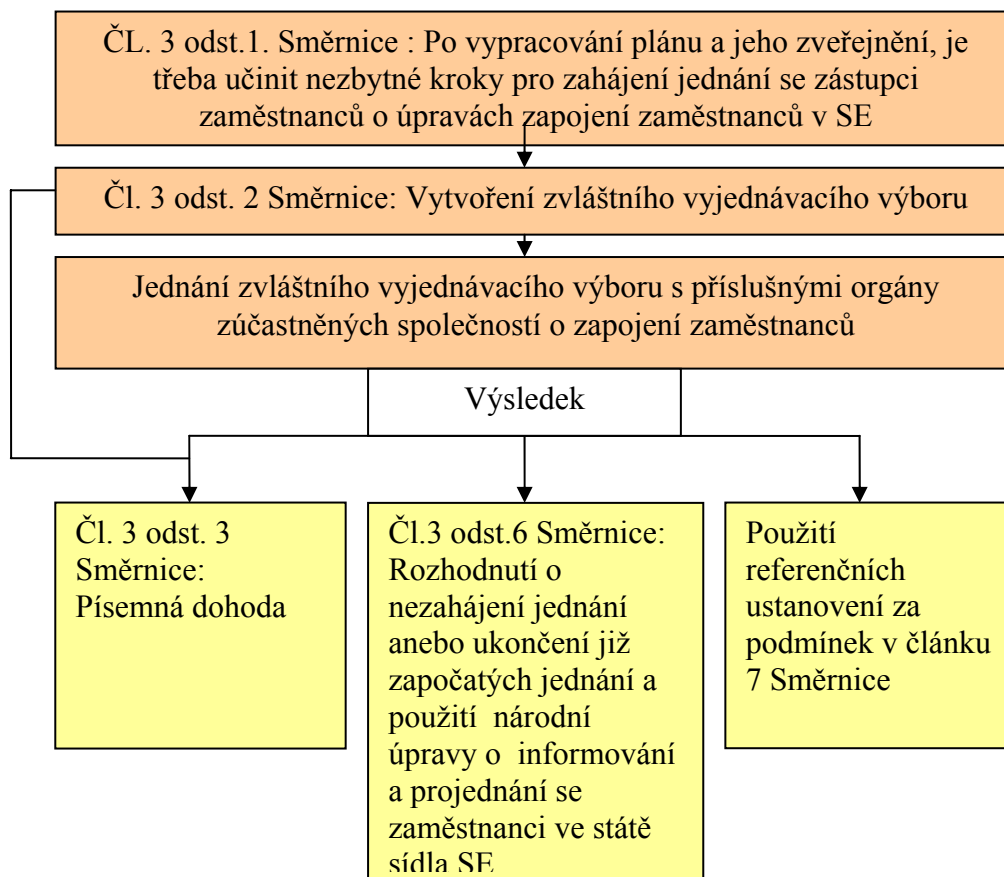
Pro případ, že dohoda nebude ve shora uvedené lhůtě uzavřena a (i) zvláštní vyjednávací výbor nepřijal rozhodnutí podle předchozího odstavce a (ii) příslušný orgán každé zúčastněné společnosti tak rozhodl, se ve vztahu k SE ode dne zápisu SE do rejstříku uplatní tzv. referenční ustanovení stanovená právními předpisy členského státu, ve kterém má SE sídlo⁴⁰. Tímto postupem je umožněno pokračovat v postupu k zápisu SE do rejstříku.

---

⁴⁰ podle ustanovení § 53 zákona o SE, to budou ustanovení § 56 až 62 zákona o SE a jsou-li splněny podmínky odstavců 3 až 5 § 53 zákona o SE, tak se aplikuje též § 64

Obrázek č.3: Postup při úpravě zapojení zaměstnanců v SE

Po teoretickém úvodu problematiky zapojení zaměstnanců, bych ráda uvedla konkrétní příklad na již zmíněné fúzi české a nizozemské společnosti směřující ke vzniku SE. Zúčastněné společnosti neměly žádné zaměstnance. Nicméně jedna z těchto společností měla dceřiné společnosti v několika členských státech a tyto společnosti již zaměstnance měly. Bylo proto třeba vyřešit, zda se v rámci této fúze bude Směrnice aplikovat. Otázkou bylo, zda je nutné vytvořit vyjednávací výbor a zahájit jednání o zapojení zaměstnanců, když fúze proběhne o stupeň výše ve struktuře holdingu než na jakém jsou společnosti se zaměstnanci. Organizační změna se totiž neměla vůbec dotknout pracovních podmínek ani pracovních smluv zaměstnanců dceřiných společností.

Po provedení právního rozboru ustanovení Směrnice, konkrétně:

- článku 1 odst. 2 Směrnice, který stanoví, že v každé SE se přijme úprava zapojení zaměstnanců postupem vyjednávání dle ustanovení Směrnice,
- článku 3 odst. 1 Směrnice, podle kterého je třeba učinit nezbytné kroky, včetně poskytnutí informací o totožnosti zúčastněných společností, dotýčících

dceřiných společností nebo závodů a o počtu jejich zaměstnanců, pro zahájení jednání se zástupci zaměstnanců společností o úpravách zapojení zaměstnanců SE,

- článku 3 odst. 2 Směrnice, který říká, že se za shora uvedeným účelem zřizuje zvláštní vyjednávací výbor zastupující zaměstnance zúčastněných společností a dotyčných dceřiných společností nebo závodů v souladu s ustanoveními Směrnice,
- článku 2 písm. d) Směrnice, který definuje dotyčnou dceřinou společnost jako dceřinou společnost zúčastněné společnosti, která se má stát dceřinou společností SE po jejím založení,

nezbylo než konstatovat, že Směrnici bude třeba aplikovat a zahájit proces vyjednávání o zapojení zaměstnanců do záležitostí SE.

Další otázku, kterou v této souvislosti nastoluje dostupná literatura, je také to, zda v případě, že fúzující společnosti a ani jejich dceřiné společnosti žádné zaměstnance nemají, je možné s ohledem na ustanovení článku 12 Nařízení fúzi vůbec uskutečnit. Odpověď na tuto otázku odborná literatura nepřináší.⁴¹

Velmi důležité je celou operaci správně časově zorganizovat. Volba anebo jmenování členů zvláštního vyjednávacího výboru, proběhne podle předpisů členského státu, na jehož území daná společnost zaměstnává zaměstnance. V každém členském státě může daný proces zahrnovat různé dlouhé časové období a může dosáhnout různého stupně složitosti. Je proto důležité správně určit počet členů zvláštního vyjednávacího výboru a pamatovat na to, že rozhodný je počet zaměstnanců v jednotlivých společnostech ke dni zveřejnění projektu fúze. Došlo-li by k chybnému výpočtu anebo pokud by volba v některém státě proběhla v rozporu s právními předpisy, znamenalo by to nutnost takovou volbu opakovat. Jako důkaz toho, že volba členů zvláštního vyjednávacího výboru proběhla v souladu s právem daného státu, bylo nizozemským rejstříkovým soudem vyžadováno osvědčení vydané lokálním advokátem. Tímto osvědčením bylo potvrzeno, že volba proběhla v souladu s aplikovanými předpisy daného státu.

Zákon o SE volbu a jmenování členů zvláštního vyjednávacího výboru nikterak podrobně neřeší. Stanoví, že jmenování nebo volba členů zvláštního vyjednávacího výboru zastupujícího zaměstnance zúčastněných společností, dotčených dceřiných společností a zaměstnance dotčených organizačních složek podniku se sídlem na území České republiky se řídí ustanovením § 290 odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a ustanoveními odst. 5 až 8 zákona o SE. Členy vyjednávacího výboru za zaměstnance v České republice jmenují zástupci zaměstnanců na společném zasedání. V případě, že u některého zaměstnavatele nepůsobí zástupci zaměstnanců, zvolí si zaměstnanci tohoto zaměstnavatele zástupce, který se za ně účastní společného zasedání.

Z toho co jsem o zapojení zaměstnanců do záležitostí SE zmínila vyplývá, že je důležité tuto fázi procesu zakládání SE nepodcenit a věnovat se jí velmi pečlivě. Jak ustanovení a složení vyjednávacího výboru, tak i průběh jednání a výsledek těchto jednání podléhají kontrole obchodním rejstříkem státu, ve kterém bude evropská společnost zapsána.

---

⁴¹ Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 436

5.2 Projekt fúze

Dalším problematickým bodem se při fúzi české a nizozemské akciové společnosti ukázalo být sestavení projektu fúze. Je ovšem otázkou, zda důvodem nesnázi nebylo pouze odlišné chápání na straně nizozemských poradců ohledně hierarchie právních předpisů aplikovatelných na evropskou společnost.

Sporným bodem se ukázalo být to, zda Nařízení stanoví taxativní výčet náležitostí projektu fúze, anebo zda je třeba také splnit požadavky nizozemského práva upravujícího národní fúze. Dle mého názoru, je ve shodě s Dědičem⁴² výčet obsahových náležitostí Nařízení taxativní. Ustanovení článku 20 odst. 2 Nařízení dává zúčastněným společnostem možnost si v projektu fúze upravit další náležitosti. Nařízení dává možnost takové úpravy, ale nelze jej interpretovat tak, že je nutné, aby projekt fúze obsahoval další náležitosti jinak nezbytné pro proces národní fúze. Taková interpretace, se kterou jsem se setkala, není dle mého názoru ničím podložená.

To, že i zcela jednoduchý projekt fúze byl shledán odpovídajícím požadavkům Nařízení, lze doložit na fúzi českých společností Charles Capital, a.s. a KARBON INVEST, a.s. sloučením s kyperskou společností RPG Industries Public Limited, která v důsledku fúze nabyla formu SE. Projekt této fúze je o to jednodušší, že se jednalo o fúzi v souladu s ustanovením článku 31 Nařízení, tzn. že fúzi provedla společnost, která vlastnila všechny akcie a ostatní cenné papíry opravňující hlasovat na valných hromadách jiné společnosti⁴³, a bylo proto možné z projektu fúze vynechat výměnný poměr a částku jakéhokoliv případného dorovnání, podmínky pro přidělení akcií v SE a den, od kterého majitelům akcií SE vzniká právo na podíl na zisku a případné zvláštní podmínky týkající se tohoto práva.

Otázka obsahových náležitostí projektu fúze ukazuje, že přes snahu o maximální míru harmonizace, se zřejmě v procesu zahrnujícím více právních řádů nelze někdy vyhnout velmi odlišným přístupům k témže ustanovením.

5.3 Společný znalec

Nařízení v ustanovení článku 22 Nařízení umožňuje, aby namísto znalců jednajících na účet každé fúzující společnosti, projekt fúze přezkoumal a vypracoval jednotnou zprávu pro všechny akcionáře jeden nebo více nezávislých znalců, jmenovaných za tímto účelem na společnou žádost společností soudem nebo správním úřadem v členském státě jedné z fúzujících společností nebo plánované SE. V praxi se vyskytly problémy s tím, že společný znalec jmenovaný v souladu s tímto článkem Nařízení v České republice, nebyl kvalifikovaný dle nizozemských právních předpisů. Dále bylo znaleckému posudku vytýkáno, že nesplňuje náležitosti znaleckého posudku dle nizozemského práva. Zde bych chtěla podotknout, že zmíněné výtky a požadavky zcela popírají institut společného znalce.⁴⁴

⁴² Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 96

⁴³ Charles Capital, a.s. byl plně vlastněnou dceřinou společností společnosti RPG Industries Public Limited a KARBON INVEST, a.s. byla plně vlastněnou dceřinou společností společnosti Charles Capital, a.s.

⁴⁴ blíže k tomu viz Dědič J., Čech P. Evropská akciová společnost, Praha: Bova Polygon, 2006, str. 111

5.4 Vzdání se zpráv o fúzi

Obchodní zákoník v ustanovení § 220b obsahuje úpravu zprávy představenstva o fúzi a zprávy dozorčí rady o přezkoumání fúze.⁴⁵ Ustanovení § 220b odst. 4 stanoví případy, ve kterých se tyto zprávy nevyžadují. Jedním z případů kdy není nutné zprávy vypracovávat, je i skutečnost, že s tím všichni akcionáři zúčastněné společnosti projeví souhlas. Takový souhlas musí mít písemnou formu s úředně ověřeným podpisem nebo musí být udělen na valné hromadě. Nařízení úpravu zpráv o fúzi ani o přezkoumání fúze neobsahuje a postupuje se tudíž v případě české zúčastněné společnosti podle Obchodního zákoníku.

Navzdory uvedenému při praktické aplikaci těchto ustanovení vyvstala otázka, zda se toto pravidlo bude aplikovat i pro případ fúze do SE a zda je možné se uvedených zpráv vzdát. V případě v této práci několikrát zmiňované fúze do SE se sídlem v Nizozemí, se postupovalo „cestou jistoty“ a zprávy se vypracovaly i přesto, že akcionáři projeví vůli tyto zprávy nevypracovávat.

5.5 Postřehy z fúze Allianz AG s RAS

Společnost Allianz AG se účastnila fúze, která vedla ke vzniku SE s italskou dceřinou společností Riunione Adriatica di Sicurtà s.p.a. (RAS). Celý proces trval zhruba jeden rok. Evropská společnost Allianz SE se sídlem v Mnichově vznikla 13.října 2006.

O tomto procesu se vyjádřili Dr. P.Hemeling a Dr.H. – K.Resse (dále též „poradci“) v Lenoirově zprávě⁴⁶. Zde bych ráda poukázala na některé jejich postřehy.

Při této fúzi byl dle poradců zaznamenán problém v tom, že v členských státech jsou používány různé povinné metody pro určení hodnoty (ocenění) společností. V Německu se např. používá metoda „kapitalizovaných čistých výnosů“ zatímco v jiných členských státech jako např. v Itálii převažují oceňovací metody založené na „tržních násobitelích“. Takovéto různé oceňovací metody mohou vést k rozdílným výsledkům, které pak zase mohou vést k problémům při určení vhodného výměnného poměru. Proto by podle poradců bylo vhodné harmonizovat postup oceňování společností v rámci přeshraničních fúzí.

---

⁴⁵ Dle § 220b odst. 1 představenstvo každé ze zúčastněných společností je povinno zpracovat podrobnou písemnou zprávu, ve které musí objasnit a z ekonomického a právního hlediska odůvodnit důsledky fúze, zejména odůvodnit výměnný poměr akcií, výši případných doplatků a opatření ve prospěch vlastníků jednotlivých druhů akcií, opčních listů a dluhopisů. Tato zpráva musí také obsahovat popis obtíží, které se vyskytly při oceňování pro účely výměnného poměru akcií. Obchodní zákoník umožňuje vypracovat i společnou zprávu o fúzi pro všechny nebo některé ze zúčastněných společností. Dle § 220b odst. 2 dozorčí rada každé ze zúčastněných společností přezkoumá zamýšlenou fúzi na základě návrhu smlouvy o fúzi a zprávy znalců o přezkoumání návrhu smlouvy o fúzi, jestliže se vyžaduje a vyhotoví o tom písemnou zprávu. I zde je umožněno zpracovat společnou zprávu.

⁴⁶ Dr. P.Hemeling(senior legal counsel) a Dr.H. – K.Resse (head of legal services – mergers and acquisitions) contribution of Allianz SE, in Noëlle Renoir, The Societa Europaea or SE, The new european company, HEC Europe Institute, French Ministr of Justis, 2007

Mezi další problémové oblasti poradci společnosti Allianz řadí:

- to, že navzdory úpravě SE Nařízením, je stále SE značně determinována národní právní úpravou jednotlivých členských států. Navrhují zejména, aby byla Nařízením detailněji upravena pravidla správy a řízení a další korporátní aspekty evropské společnosti.
- to, že členské státy přijaly mechanismy na ochranu minoritních akcionářů a věřitelů společnosti, která se má účastnit vzniku evropské společnosti. Podobné mechanismy se pak aplikují také na přemístění zapsaného sídla SE do jiného členského státu. Poradci společnosti Allianz považují tyto mechanismy za překážku v zakládání evropské společnosti a zvláště za překážku přemístění zapsaného sídla. Důvod, v čem spočívá problém, ale již ve zprávě nevysvětlují.
- ustanovení článku 7 Nařízení, podle kterého se sídlo SE musí nacházet ve Společenství, ve stejném členském státě jako správní ústředí. Podle názoru zmíněných poradců k takové povinnosti není žádný praktický ani právní důvod a snižuje to korporátní flexibilitu společnosti. Navíc takováto úprava dle jejich názoru diskriminuje SE ve srovnání se společnostmi dle národního práva. Vznáší též otázku, zda článek 7 Nařízení neporušuje primární komunitární právo a poukazují na rozsudky Evropského soudního dvora, které jsou založeny na svobodě usazování (freedom of establishment), jakožto jedné ze základních svobod evropského komunitárního práva.
- procedura zapojení zaměstnanců se ukázala jako značně komplikovaná. Zejména pro velkou skupinu, jakou je Allianz, a která má zaměstnance téměř ve všech členských státech, jde o obtížný a komplikovaný proces, ve kterém je nutné přeložit množství příslušných dokumentů do všech dotčených jazyků, vytvořit vyjednávacího výbor skládající se ze zástupců pocházejících z mnoha členských států, atd. Obdobný postřeh ohledně složité administrativy a koordinaci jsem zaznamenala i při své zkušenosti s fúzí do SE. Nutno dodat, že se této fúze neúčastnilo ani zdaleka tolik společností zaměstnávající zaměstnance, jako při fúzi společnosti Allianz.
- s ohledem na počet zaměstnanců si je třeba uvědomit i složitost procesu rozhodování zvláštního vyjednávacího výboru. Jednání zvláštního vyjednávacího výboru při uvedené fúzi Allianz AG s italskou RAS započala v lednu 2006. Účastnilo se jej 23 členských států. Jeho 35 členů zastupovalo zhruba 170.000 až 180.000 zaměstnanců. Zvláštní vyjednávací výbor se proto rozhodl definovat své požadavky na plenárním zasedání a také si zvolil výbor šesti zástupců, kteří byli pověřeni jednat o svých požadavcích s managementem. Výbor se skládal ze dvou zástupců z Německa, dvou z Itálie, jednoho z Anglie, a jednoho z Francie. V souladu s ustanovením článku 3 odst. 5 Nařízení byl těmito členům nápomocen specialista. Dle názoru poradců Allianz by měla být úprava v této oblasti zjednodušena tak, aby se řídila jedním právním řádem, přičemž na mysli měli zejména společná pravidla pro volbu členů vyjednávacího výboru a pro jmenování zástupců zaměstnanců v dozorčí radě.
- dále dle poradců společnosti Allianz není vždy jasné, o kterých záležitostech má být vyjednávacím výborem s managementem fúzujících společností jednáno. Jako příklad uvádí článek 40 odst. 3. Ten stanoví, že počet členů dozorčí rady

uvádějí stanovy SE. Podle poradců Allianz se jednání mají týkat procentuálního obsazení dozorčí rady zástupci zaměstnanců a zástupci akcionářů. Nicméně se objevují prý též názory odborníků a zástupců zaměstnanců, že by se mělo jednat i o otázce velikosti dozorčí rady.

6 Závěr

Evropská společnost představuje nadnárodní formu obchodní společnosti. Její právní základ obsahuje Nařízení Rady č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti, které je přímo závazné ve všech členských státech. Současně s Nařízením je třeba aplikovat i Směrnicí Rady 2001/86/ES, která obsahuje pravidla o zapojení zaměstnanců, a kterou se doplňuje Nařízení. Směrnicí odkazy v Nařízení nekončí. Nařízení totiž dále odkazuje na národní úpravu akciové společnosti a na národní předpisy přijaté výhradně pro SE. Těžiště této práce tedy spočívá ve vysvětlení a objasnění složité právní konstrukce, která při aplikaci Nařízení vzniká.

Nařízením taxativně vymezuje způsoby založení SE. Jde o založení SE fúzí, založení holdingové SE, založení dceřiné SE a přeměnu stávající akciové společnosti na SE. V praxi nejčastěji dochází ke vzniku SE fúzí a přeměnou stávající akciové společnosti na SE.

Při zakládání SE je vždy vyžadován určitý mezinárodní prvek, který spočívá v požadavku, aby se zakládání SE účastnily subjekty se sídlem nejméně ve dvou různých členských státech Evropské unie. SE tak ve smyslu požadavků Nařízení nemůže být založena výhradně subjekty z jednoho státu, aniž by tyto kvalifikovaným způsobem působily v jiném členském státě EU.

S ohledem na nezbytnost mezinárodního prvku při zakládání SE, musel být v Nařízení vyřešen střet více právních řádů. Příkladem takového řešení je tzv. osvědčení, které potvrzuje, že byly splněny požadavky a formality, které pro fúzi stanoví národní právo. Osvědčení vydává společnosti účastníci se fúze ve státě jejího sídla soud, notář nebo jiný příslušný úřad a společnost jej následně předkládá rejstříkovému soudu ve státě budoucího sídla SE.

Nařízením nevěnuje všem způsobům založení SE stejnou pozornost. Nejpodrobněji upravuje vznik SE fúzí. Naopak úpravě založení dceřiné SE se Nařízením nevěnuje vůbec a rovnou odkazuje na národní právní úpravu účasti na založení dceřiné společnosti.

Ve své diplomové práci jsem se nezabývala evropskou společností pouze v teoretické rovině. Přínosem této práce jsou kromě poměrně uceleného teoretického základu také určité postřehy z praktické aplikace Nařízení.

Při studiu odborných příspěvků na téma evropské společnosti lze vyzorovat, že častým důvodem vzniku SE, je možnost snížit počet členů dozorčího a statutárního orgánu anebo přijmout monistickou strukturu společnosti, kterou ne všechny právní řády pro klasičtější akciovou společnost připouštějí. Tak např. při fúzi společnosti Allianz AG s italskou RAS uzavřel vyjednávací výbor s managementem dohodu, na základě které byl ponechán stejný systém spolurozhodování zaměstnanců, a to výměnou za snížení počtu členů dozorčí rady a za připuštění též jiných než německých odborových zástupců do dozorčí rady.

V návaznosti na shora řečené, je nutno doplnit, že je to právě postup k zapojení zaměstnanců do správy a řízení společnosti, který se jeví být nejnáročnější částí procesu vzniku SE. To potvrzují jak mé osobní zkušenosti, tak i výstupy poradců společnosti Allianz AG.

V úvodu jsem vznesla otázku, co je důvodem, že dosud nebyla založena žádná evropská společnost na území České republiky. Je zřejmé, že SE bude závislá na právním řádu státu, ve kterém se bude nacházet její sídlo. Samotný proces zakládání SE je náročnější než založení klasické akciové společnosti, a to hlavně pokud jde o jeho organizační a koordinační stránku. Také složitá konstrukce právní úpravy může podnikatele od této formy obchodní společnosti odrazovat.

Rozhodujícím kritériem pro výběr sídla SE, bude vhodnost právního řádu státu sídla SE. V příspěvku o evropské společnosti v rámci XIII. Karlovarských právnických dnů proti výběru sídla SE v České republice zazněly např. vysoké náklady spojené se zaknihováním akcií, fungování soudů, nepředvídatelnost judikatury mnohdy odporující tradici, nízká kvalita nových zákonů a jejich přílišná proměnlivost, fungování veřejné správy atd.⁴⁷

Ustanovení článku 69 Nařízení předpokládá, že nejpozději do pěti let po vstupu Nařízení v platnost podá Komise Radě a Evropskému parlamentu zprávu o uplatňování Nařízení a případně též návrhy na jeho změny. Tato lhůta brzy uplyne, a proto jsem se v této práci snažila poukázat na ustanovení Nařízení vyvolávající při aplikaci praktické problémy.

Na závěr si dovoluji pouze konstatovat, že cíl této diplomové práce, tedy popsat a srozumitelným způsobem přiblížit evropskou společnost, považuji za naplněný.

---

⁴⁷ Evropská společnost a její význam pro české právo. XIII. Karlovarské právnické dny, 2003

7 Seznam literatury

1. česká literatura:

knižní

- Dědič J., Čech P., Evropská akciová společnost, Praha, Bova Polygon, 2006,
Dvořák, T., Akciová společnost a Evropská akciová společnost, Praha, ASPI, a.s., 2005,
Hodál, A., Evropské právo obchodních společností, Linde Praha, 2005,
Tichý, L., Arnold, R., Svoboda, P., Zemánek, J., Král, R., Evropské právo, 2.vydání, Praha, C.H.Beck, 2004
Nerudová, D., Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie, Praha, ASPI, a.s., 2005

časopisecká

- Stavinohová, P., K pojmu společnost v komunitárním právu, Právní fórum 12/2005,
Nesrovnal, J., Fekar, P., Některé daňové a účetní aspekty evropské společnosti, Právní zpravodaj 7/2006,
Neruda, R., Societas Europea : stručný úvod do právní úpravy a několik zamyšlení, Právní fórum 5/2006,
Hejda, J., Evropská společnost 1, Právní rádce, 9/2005,
Hejda, J., Evropská společnost 2, Právní rádce, 10/2005,
Petr, M., Evropská společnost 1, Právní rozhledy, 2/2005,
Petr, M., Evropská společnost 2, Právní rozhledy, 3/2005,
Dvořák, T., Zapsané sídlo evropské společnosti a jeho přemístění, Právní fórum, 2/2005,
Evropská společnost – bilance prvních tří let existence, XVI. Karlovarské právnické dny,
Evropská společnost a její význam pro české právo. XIII. Karlovarské právnické dny, 2003,

ostatní

- <http://www.seeurope-network.org/homepages/seeurope/home.html>
<http://www.se-network.org/>
<http://www.debevoise.com/>

2. cizojazyčná

2.1. knižní

- Lenoir N., The Societas Europaea or SE, The new european company, HEC Europe Institute, French Minister of Justis, 2007
Jonathan Rickford, The European Company, Developing a community law of corporations, Leiden University, 2002

3. právní předpisy:

Nařízení Rady č. 2157/2001, o statutu evropské společnosti,
Směrnice Rady 2001/86/ES ze dne 8. října 2001, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců,
Zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
Vyhláška č. 293/2005 Sb., o dokumentech, které je třeba předložit notáři k vydání osvědčení při přemístění zapsaného sídla evropské společnosti a při založení evropské společnosti fúzí.

8 Přílohy

Přehled založených, plánovaných a zlikvidovaných SE

Company	Branch	Date of registration	Seat	Form of foundation	CG Structure	Employees concerned	Information Consultation	Participation	SE Category
Afschrift SE	Lawyers	28.07.05	Belgium	Merger	Two-tier	Ø	Ø	Ø	UFO
Alfred Berg SE	Banking	30.09.05	Sweden	Conversion	One-tier	322	Yes	No	Normal
Algest SE	Real Estate Services	11.05.06	Luxembourg	Merger	One-tier	Ø	Ø	Ø	UFO
Allianz SE	Insurance	13.10.06	Germany	Merger	Two-tier	133.846	Yes	Yes	Normal
ARTEMIS Global Capital SE	Financial Services	24.11.06	Germany	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
Atrium Achte Europäische VV SE	Shelf company	21.04.06	Germany	Ø	One-tier	No employees	n/a	n/a	Shelf
Atrium Dritte Europäische VV SE	Shelf company	20.03.06	Germany	Ø	Ø	No employees	n/a	n/a	Shelf
Atrium Vierte Europäische VV SE	Shelf company	01.02.06	Germany	Ø	Ø	No employees	n/a	n/a	Shelf
Atrium Neunte Europäische VV SE	Shelf company	21.04.06	Germany	Ø	One-tier	No employees	n/a	n/a	Shelf
Beiten Burkhardt EU-Beteiligungen SE	Shelf company	18.11.05	Germany	Ø	Ø	No employees	n/a	n/a	Shelf
Joh. A. Benckiser SE	Ø	Ø	Austria	Ø	Two-tier	Ø	Ø	Ø	UFO
Beteiligungs- und Investment SE	Ø	08.09.05	Luxembourg	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
BIBO ZWEITE Vermögensverwaltungsgesellschaft SE	Financial Services	14.11.06	UK	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
Bolagsstiftarna International SE	Shelf company	14.10.04	Sweden	Subsidiary	One-tier	No employees	n/a	n/a	Shelf
Bolbu Beteiligungsgesellschaft SE	Financial Services	11.10.06	UK	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
Carthago Value Invest SE	Financial Services	15.02.06	Germany	Subsidiary	Two-tier	5	Ø	Ø	Normal

Company	Branch	Date of registration	Seat	Form of foundation	CG Structure	Employees concerned	Information Consultation	Participation	SE Category
Conrad Electronic SE	Retail	18.08.06	Germany	Merger	one-tier	2.314	Yes	No	Normal
Conrad Holding SE	Retail	18.08.06	Germany	Merger	one-tier	2.314	Yes	No	Normal
Convergence CT SE	Medical Engineering	31.01.06	Germany	Formerly Atrium Erste Europäische VV SE	One-tier	3	Ø	Ø	Normal
Culture Commune SE	Ø	31.07.06	Belgium	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
DIAG Human SE	Financial and Real Estate Services	29.08.06	Liechtenstein	Ø	One-tier	Ø	Ø	Ø	UFO
Donata Holding SE	Ø	21.03.06	Germany	Formerly Atrium Fünfte Europäische VV SE	One-tier	Ø	Ø	Ø	Shelf
EBD Erste Verwaltungsgesellschaft SE	Shelf company	29.09.06	Germany	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Shelf
EBD Zweite Verwaltungsgesellschaft SE	Shelf company	29.09.06	Germany	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Shelf
EBD European Business Development SE	Consultancy	17.10.05	Germany	Ø	Ø	No employees	n/a	n/a	Empty
Eicoteq SE	Electronics	01.10.05	Finland	Conversion	One-tier	7.450	Yes	No	Normal
Equipotential SE	Financial Services	12.10.06	Germany	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
Eurotunnel SE	Transport	04.04.06	Belgium	Subsidiary	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
Fortis Intertrust Corporate Services SE	Financial Services	08.10.06	Netherlands	Ø	Ø	No employees	n/a	n/a	Empty
Galleria di Brennero Brennerbasistunnel BBT SE	Construction	17.12.04	Austria	Merger	Two-tier	33	Yes	No	Normal
GIS Europe SE	Procurement	23.06.06	Netherlands	Merger	Ø	54	Ø	Ø	UFO
Go East Invest SE	Consulting	17.03.05	Germany	Merger	Two-tier	No employees	n/a	n/a	Empty
Graphisoft SE	IT	27.07.05	Hungary	Conversion	One-tier	253	Ø	Ø	Normal
Graphisoft Park SE	Real Estate	21.08.06	Hungary	Ø	One-tier	No employees	n/a	n/a	Shelf

Company	Branch	Date of registration	Seat	Form of foundation	CG Structure	Employees concerned	Information Consultation	Participation	SE Category
HIT International Trading Aktiengesellschaft	Ø	Ø	Germany	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
Innovatis & Cie SE	Real Estate	28.01.07	France	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
Investimenti Belgium SE	Financial Services	19.12.05	Belgium	Merger	One-tier	Ø	Ø	Ø	UFO
Jura Management SE	Transport Services	28.03.06	Germany	Conversion	Ø	No employees	n/a	n/a	Empty
Lyreco CE, SE	Trade	08.10.05	Slovakia	Conversion	One-tier	30	Yes	No	Normal
MAN Diesel SE	Metal Industry	31.08.06	Germany	Conversion	Two-tier	6.625	Yes	Yes	Normal
MatMar SE	Food	01.02.06	Austria	Holding	One-tier	No employees	n/a	n/a	Empty
MDM Holding SE	Financial Services	17.01.07	Austria	Merger	Two-tier	No employees	n/a	n/a	Empty
Media Corner SE	Real Estate Services	14.12.04	Belgium	Merger	One-tier	Ø	Ø	Ø	UFO
Minos 2005/01 Vermögensverwaltungs SE	Financial Services	05.12.05	Germany	Ø	One-tier	No employees	n/a	n/a	Empty
MPIT Structured Financial Services SE	Financial Services	08.10.04	Netherlands	Subsidiary	One-tier	No employees	n/a	n/a	Empty
Narada Europe SE	Trade	20.01.06	Norway	Ø	One-tier	No employees	n/a	n/a	Empty
Netcon EZHZ, SE	Ø	26.05.06	Slovakia	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
Nordic Tube SE	Ø	Ø	Sweden	Ø	Ø	No employees	Ø	Ø	Shelf
PCC SE	Ø	05.02.07	Germany	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
Plansee SE	Metal Industry	11.02.06	Austria	Conversion	One-tier	1.422	No	Yes	Normal
Prosafe SE	Oil industry	02.02.07	Norway	Conversion	One-tier	55	Yes	No	Normal
SE Reussite Finances Group	Ø	06.02.07	Latvia	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
Riga RE – SE	Ø	11.08.06	Latvia	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
RPG Industries SE	Industrial investment group	03.08.06	Cyprus	Merger	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
SE Sampo Life Insurance Baltic	Insurance	02.01.07	Estonia	Conversion	One-tier	Ø	No	No	Normal

Company	Branch	Date of registration	Seat	Form of foundation	CG Structure	Employees concerned	Information Consultation	Participation	SE Category
Sarpedon 2006/01 Vermögensverwaltungs SE	Shelf company	14.12.06	Germany	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Shelf
Schering-Plough Clinical Trials SE	Health Care	22.02.05	UK	Subsidiary	One-tier	No employees	n/a	n/a	Empty
SCS Europe SE	Financial Services	08.10.04	Netherlands	Ø	Ø	No employees	n/a	n/a	Empty
Sevic Systems SE	Electronics	15.03.07	Germany	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
Startplattan 39001 SE	Shelf company	11.11.04	Sweden	Ø	Ø	No employees	n/a	n/a	Shelf
Startplattan 39902 SE	Shelf company	11.11.04	Sweden	Ø	Ø	No employees	n/a	n/a	Shelf
Strabag Bauholding SE	Construction	12.10.04	Austria	Conversion	Two-tier	32.682	Yes	Yes	Normal
Sunshine Invest SE	Real Estate Services	10.10.05	Belgium	Merger	Two-tier	Ø	Ø	Ø	UFO
Tchibo Beteiligungsinvest SE	Ø	14.12.06	Austria	Ø	Two-tier	Ø	Ø	Ø	UFO
TCN Urop SE	Ø	22.12.06	Netherlands	Conversion	Ø	No employees	n/a	n/a	Empty
Tourism Real Estate Property Holding SE	Real Estate Construction Services	29.09.05	Netherlands	Ø	Ø	No employees	n/a	n/a	Empty
Tourism Real Estate Services Holding SE	Real Estate Services	.	Netherlands	Ø	Ø	No employees	n/a	n/a	Empty
SE TradeCom Finanzinvest	Financial Services	31.12.05	Austria	Conversion	One-tier	3	Negotiations were terminated		Normal
Viel et Compagnie-Finance - SE	Financial Services	Ø	France	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
World-Wide-Invest SE	Ø	01.06.06	Germany	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
YSL Beauté Benelux SE	Cosmetics	06.07.06	Belgium	Merger	Ø	Ø	Ø	Ø	UFO
BASF AG	Chemicals	expected 01/2008	expected Germany	expected Conversion	expected Two-tier	80.500	expected Yes	expected Yes	Planned
Fresenius AG	Medical Care	expected 2007	expected Germany	expected Conversion	expected Two-tier	100.000	expected Yes	expected Yes	Planned
Mensch und Maschine Software AG	IT	expected 2007	expected Germany	expected Conversion	expected One-tier	350	expected Yes	expected No	Planned

Company	Branch	Date of registration	Seat	Form of foundation	CG Structure	Employees concerned	Information Consultation	Participation	SE Category
Nordea Bank	Banking	∅	expected Sweden	expected Merger	expected One-tier	29	expected Yes	expected Yes	Planned
SCOR SA	Reinsurance	expected 2007	expected France	expected Conversion	expected One-tier	994	expected Yes	expected Yes	Planned
Suez SA	Industrial/Services	expected 2006	expected France	∅	expected One-tier	160.000	expected Yes	∅	Planned
Suomi Mutual Life Assurance Company	Insurance	expected 2007	expected Estonia	expected Merger	∅	∅	∅	∅	Planned
Surteco AG	Paper/plastics industry	expected 09/2007	expected Germany	expected Conversion	expected Two-tier	2.109	Yes	Yes	Planned
Atrium Erste Europäische VV SE	Shelf company	10.05	Germany	Renamed Convergence CT SE, registered in Charlottenburg (Germany) on 31-01-2006	n/a	n/a	n/a	n/a	Renamed
Atrium Fünfte Europäische VV SE	Shelf company	31.01.06	Germany	Renamed Donata Holding SE	n/a	n/a	n/a	n/a	Renamed
Europäische Gesellschaft (SE) – Erwerb und Verwaltung von Vermögen	Financial Services	30.06.05	Germany	The SE was used as a vehicle to merge International Reinsurance Company SA with Allianz AG – which otherwise would have been problematic, even after the Sevic case (ECJ Case C-411/03)	n/a	n/a	n/a	n/a	Liquidated

Company	Branch	Date of registration	Seat	Form of foundation	CG Structure	Employees concerned	Information Consultation	Participation	SE Category
Tetra Laval Capital Ltd.	Financial Services	20.10.05	Netherlands	The seat of the SE was first transferred to Luxembourg and then to the Cayman Islands, where it was transformed into a Ltd.	n/a	n/a	n/a	n/a	Transformed
Tetra Laval Finance Treasury Ltd.	Financial Services	20.10.05	Netherlands	The seat of the SE was first transferred to Luxembourg and then to the Cayman Islands, where it was transformed into a Ltd.	n/a	n/a	n/a	n/a	Transformed

∅

Information not available

▲

category not applicable

Normal SE

A normal SE is an SE with operations and employees.

Empty SE

An empty SE is an SE with operations, but without employees.

UFO SE

A UFO SE is

operating.

and the Supplement of the Official Journal, no information on number of employees or agreement on involvement of employees is available

Shelf SE

A shelf company is an „off the shelf“ company, one which has not been set up for a specific purpose but it is

available and generally can be bought by anyone who wants it. Some specialist companies offer shelf companies to businesses so that they can set up in business very quickly.

These SEs do neither have operations nor employees.

[If you have any feedback, please write an e-mail to se-factsheets@gmx.net](mailto:se-factsheets@gmx.net)